

บทที่ 6

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์

ในบทนี้แบ่งผลการศึกษาเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์

ยุคแรก ก่อน พ.ศ. 2535

ยุค พ.ศ. 2536-2540

ส่วนที่ 2 ผลกระทบจากบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์

1. วิเคราะห์จากทฤษฎีของผู้สร้างภาพยนตร์ หรือผู้ประกอบการภาพยนตร์ และนักวิชาการ
2. วิเคราะห์โดยแนวความคิดทางสังคมวิทยา

ส่วนที่ 1 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์

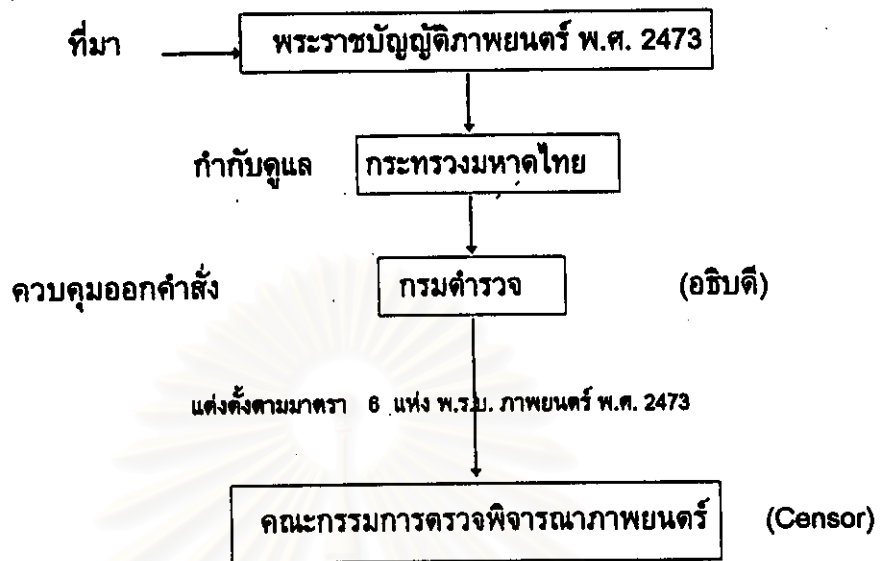
ในส่วนนี้ แบ่งการพิจารณาบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการในระดับของหลักการ เป็น 2 ช่วงเวลา ตามเกณฑ์การปรับเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ครั้งสำคัญในปี 2535 และยุค พ.ศ. 2536-2540 ดังนี้

ยุคแรก ก่อน พ.ศ. 2535

หากพิจารณาบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการในยุคแรก จะพบปรากฏการณ์สำคัญ 2 ประการ คือ การสรรหาสมาชิกคณะกรรมการและขอบเขตอำนาจหน้าที่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 3 คณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ พ.ศ. 2473-2535

- ผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง	ประธานกรรมการ
- ผู้แทนสารนิเทศ กระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
- ผู้แทนสารนิเทศ กรมตำรวจ	กรรมการ
- ผู้บังคับการกองทะเบียน กรมตำรวจหรือผู้แทน	กรรมการ
- ผู้กำกับการกองทะเบียน กรมตำรวจหรือผู้แทน	กรรมการ
- ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
- ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
- ผู้แทนสำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ	กรรมการ
- ผู้แทนกองบัญชาการทหารสูงสุด	กรรมการ
- ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์	กรรมการ
- สารวัตรแผนกภาพยนตร์หรือผู้แทน	กรรมการและเลขานุการ

การสรรหาสมาชิกคณะกรรมการ

ในปี พ.ศ. 2473 เป็นช่วงที่ภาพยนตร์เสียงได้เริ่มเข้ามาแพร่หลาย และได้มีการนำภาพยนตร์เงียบที่มีอยู่มาฉายโดยใช้ระบบพากย์ ทำให้ยุคดังกล่าวมีบริษัทที่ดำเนินกิจการซื้อขายภาพยนตร์เกิดขึ้นมากมาย เกิดระบบการแข่งขัน ซึ่งในช่วงนั้น เป็นสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงให้มีการจัดตั้งสมาคมภาพยนตร์สมัครเล่นแห่งประเทศไทย (ส.ก.ส.) ขึ้น

เพื่อให้เป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านภาพยนตร์จนถึงภายหลังสงคราม มีภาพยนตร์ต่างประเทศเข้ามาฉายเป็นจำนวนมาก ทำให้กระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองมาควบคุมดูแล การทำ การฉาย และการนำฟิล์มภาพยนตร์ส่งออกไปจากประเทศไทยก็จะต้องมีการเก็บค่าธรรมเนียม 1 บาท / 1 เมตร เป็นต้นมา ดังนั้น คณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ ได้แก่ เจ้าพนักงานควบคุมภาพยนตร์ที่อยู่ภายในกรมตำรวจ เพื่อทำหน้าที่ตรวจพิจารณาภาพยนตร์ก่อนนำออกฉาย

ขอบเขตหน้าที่

ในช่วงตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึงปี พ.ศ. 2520 มีโรงหนังอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศกระจายอยู่แทบทุกชุมชน จากการสำรวจทั่วประเทศมีโรงหนังประมาณ 700 โรงยังไม่นับรวมถึงหนังกลางแปลงซึ่งมีอยู่นับพันจอ หนังจึงเป็นความบันเทิงราคาถูกที่หาซื้อได้ง่าย ซึ่งกลายเป็นยุคทองของหนังไทยอย่างแท้จริง

จากสถิติของแผนกภาพยนตร์ กองทะเบียน กรมตำรวจ ในช่วงปี 2500-2520 เป็นช่วงที่มีหนังออกฉายจำนวนมากและมีความหลากหลายทั้งในแง่สัญชาติของหนังและคุณภาพหนังต่างประเทศนอกจากหนังอเมริกัน และหนังจีน ซึ่งครองตลาดส่วนใหญ่เวลานั้นก็มีหนังจากประเทศอื่น ๆ ที่มีโรงฉายประจำ เช่น หนังญี่ปุ่นฉายที่แคปปิตอล หนังอินเดียที่เท็กซัส ซึ่งจากสถิติหนังที่รวบรวมไว้ มีหนังฉายปีละ 500-600 เรื่องจะมีหนังไทยอยู่ประมาณ 100 เรื่อง ต่อมาในช่วง พ.ศ. 2519 นั้นรัฐบาลเพิ่มภาษีนำเข้าภาพยนตร์จากเมตรละ 2.20 บาทเป็น 30 บาท ทำให้หนังต่างประเทศลดจำนวนลงและเปิดโอกาสให้ผู้สร้างภาพยนตร์ไทยผลิตภาพยนตร์ป้อนสู่ตลาดมากขึ้นจาก 100 เรื่อง เป็น 196 เรื่องต่อปี ปริมาณของหนังที่มีจำนวนมากดังกล่าว ทำให้คณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากกองทะเบียน กรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กองบัญชาการทหารสูงสุด กรมประชาสัมพันธ์ใช้แนวทางการตรวจพิจารณาตามแนวทางที่กรมตำรวจได้มอบหมายไว้ อย่างเข้มงวดรัดกุม บทบาทของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ในช่วงปี พ.ศ. 2516-2529 นั้นมีความเข้มแข็งมากขึ้นในช่วงที่มีวิกฤตการณ์ทางการเมือง คือ ช่วง วันที่ 14 ตุลาคม 2516 ช่วงวันที่ 16 ตุลาคม 2519 จนถึงช่วง พ.ศ. 2529 ผู้สร้างหนังไทยหลายเรื่องมักจะสร้างหนังที่สะท้อนปัญหาการเมืองและสังคม แม้ว่าการนำเสนอเช่นนั้นอาจไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่องและตรงไปตรงมานัก เพราะมีสถานการณ์ทางการเมือง เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้คนทำหนังไม่อาจใช้ภาพยนตร์เป็นสื่อสะท้อนสังคมได้อย่างเต็มที่ ในช่วงดังกล่าว บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์มักจะถูกมองว่าเป็นการใช้อำนาจลิด

รอนเสรีภาพของพวกเขาสร้างหนังสือชั่วคราว โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2521-2525 นั้นเป็นช่วงที่หนังสือสะท้อนสังคมโดดเด่นที่สุด

จากตัวอย่างภาพยนตร์เรื่อง "เขาชื่อกานต์" สร้างในปี พ.ศ. 2516 กำกับโดยหม่อมเจ้าชาตรีเฉลิม ยุคล ซึ่งเป็นภาพยนตร์สะท้อนสังคม ที่กล่าวถึงปัญหาสังคมที่เป็นเรื่องของหมอหนุ่มอุดมการณ์สูง ผู้ต่อสู้กับคอร์รัปชัน ในระบบราชการก่อนที่จะจบชีวิตลงในหมู่บ้านทุรกันดาลแห่งหนึ่ง ผลจากการสร้างภาพยนตร์เรื่องนี้ คือ พบกับปัญหาการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ กล่าวคือ เป็นภาพยนตร์ที่กล่าวถึงระบบคอร์รัปชันโดยตรงเรื่องแรกจึงต้องเข้าชี้แจงกับจอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีขณะนั้นถึงการถ่ายทำดังกล่าวว่าเป็นการนำเสนอสะท้อนสังคมจริง จึงอนุญาตให้ฉายได้

ต่อมาในสมัยการปกครองของรัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร เห็นได้ว่าเป็นยุคที่มีนโยบายเคร่งครัดต่อภาพยนตร์ที่สะท้อนการเมืองและสังคม อย่างมาก บทบาทของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ได้ใช้นโยบายในรัฐบาลยุคนั้นอย่างเคร่งครัด ทำให้ภาพยนตร์ที่ถูกสร้างสมัยนั้นเป็นภาพยนตร์ในแนวตลก หลีกเลียงความเป็นจริงทางสังคมอย่างมาก แต่ก็ยังคงแฝงไว้โดยมีนัยทางการเมืองและสังคม

จะเห็นได้จากภาพยนตร์เรื่อง "ทองปาน" สร้างในปี พ.ศ. 2519 เป็นภาพยนตร์ที่ผู้สร้างได้นำเอาเหตุการณ์จริงจากงานสัมมนาที่ธรรมศาสตร์ โดยมีนักวิชาการตัวจริงร่วมแสดงด้วย อาทิ ส. ศิวรักษ์ เสน่ห์ จามริก เรื่องเริ่มที่ทองปานได้รับการชักชวนจากนักศึกษาให้เป็นตัวแทน ชาวบ้านเข้าร่วมงานสัมมนาเรื่องเขื่อนที่ทองปานไม่เข้าใจ หนังสือดำเนินด้วยงานสัมมนา ตัดสลับกับภาพย้อนอดีต ที่บ้านของทองปาน เมียที่เจ็บป่วย ลูกอดอยาก บางครั้งทองปานถึงกับตัดสินใจรับจ้างชกมวย แต่ก็พ่ายแพ้ในที่สุด

เมื่องานสัมมนาเริ่มชาวบ้านอยากให้ทองปานพูด แต่เขาหายตัวไปเสียแล้ว ที่บ้านทองปานพบเมียของเขาตาย เขาจึงตัดสินใจออกจากหมู่บ้านพร้อมกับลูก ๆ

หนังสือปิดฉากลงด้วยข้อความภาษาอังกฤษสั้น ๆ เกี่ยวกับเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 จึงทำให้หนังสือนี้เป็นหนังสือต้องห้าม

ตัวอย่างภาพยนตร์ที่ประสบปัญหาการฉายอีกเรื่องหนึ่งของนายมานพ อุดมเดช ได้แก่ภาพยนตร์เรื่อง "ประชาชนนอก".... ซึ่งเป็นภาพยนตร์ตีแผ่การคอร์รัปชันของข้าราชการไทยในภาคอีสานที่แห้งแล้งและการกดขี่ของนายทุน จนทำให้ชาวบ้านต้องอพยพมากรุงเทพฯ ในภาพยนตร์เรื่องนี้ ปัญหาที่เกิดขึ้นนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างชาวนา ข้าราชการและนายทุน ซึ่งได้ขยายตัวมากขึ้นเรื่อย ๆ จนท้ายที่สุดถึงขั้นเลือดตกยางออก

ในช่วง พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา หนังสือท่อนสังคมเริ่มเสื่อมความนิยมลง หลังปี พ.ศ. 2529 หนังสือรุ่นเริ่มเข้ามามีบทบาทและสร้างความนิยมในแนวใหม่จะเห็นได้ว่า ระบบการเมืองการปกครองในยุคนี้เริ่มเปลี่ยนแปลงเป็นระบอบประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น หนังสือท่อนสังคมกลับลดน้อยลง โดยมีระบบการตรวจพิจารณาภาพยนตร์และทุนนิยมเข้ามาเป็นตัวแปรสำคัญ ดังจะเห็นได้จาก แนวความคิดของผู้สร้างภาพยนตร์ เช่น นายบรรจง โกศัลวัฒน์ ปราบปรามจะสร้างภาพยนตร์เรื่อง "จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์" แต่แผนกตรวจพิจารณาภาพยนตร์ กองทะเบียนกล่าวว่าถ้าสร้างอาจจะมีปัญหา และในอีกกรณีหนึ่ง ผู้สร้างภาพยนตร์ นายยุทธนา มุกดาสนิท ต้องการสร้างภาพยนตร์เรื่อง 2482 ผิดโทษประหาร ซึ่งเป็นเรื่องราวชีวิต นักโทษการเมือง ก็ต้องล้มเลิกแนวความคิดทั้งนี้เพราะ ปัญหาทนายของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ไม่ยินยอม

จะเห็นได้ว่า ระบบหรือนโยบายในการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ ตามที่กำหนดไว้ไม่ใช่ระบบการเมืองที่เป็นเผด็จการแล้ว แต่หากหนังสือท่อนสังคม ก็ยังมีระบบสังคมทุนนิยม และศักดินา สกัดกันแนวคิดดังกล่าวไว้แทน

ยุคพ.ศ. 2536-2540

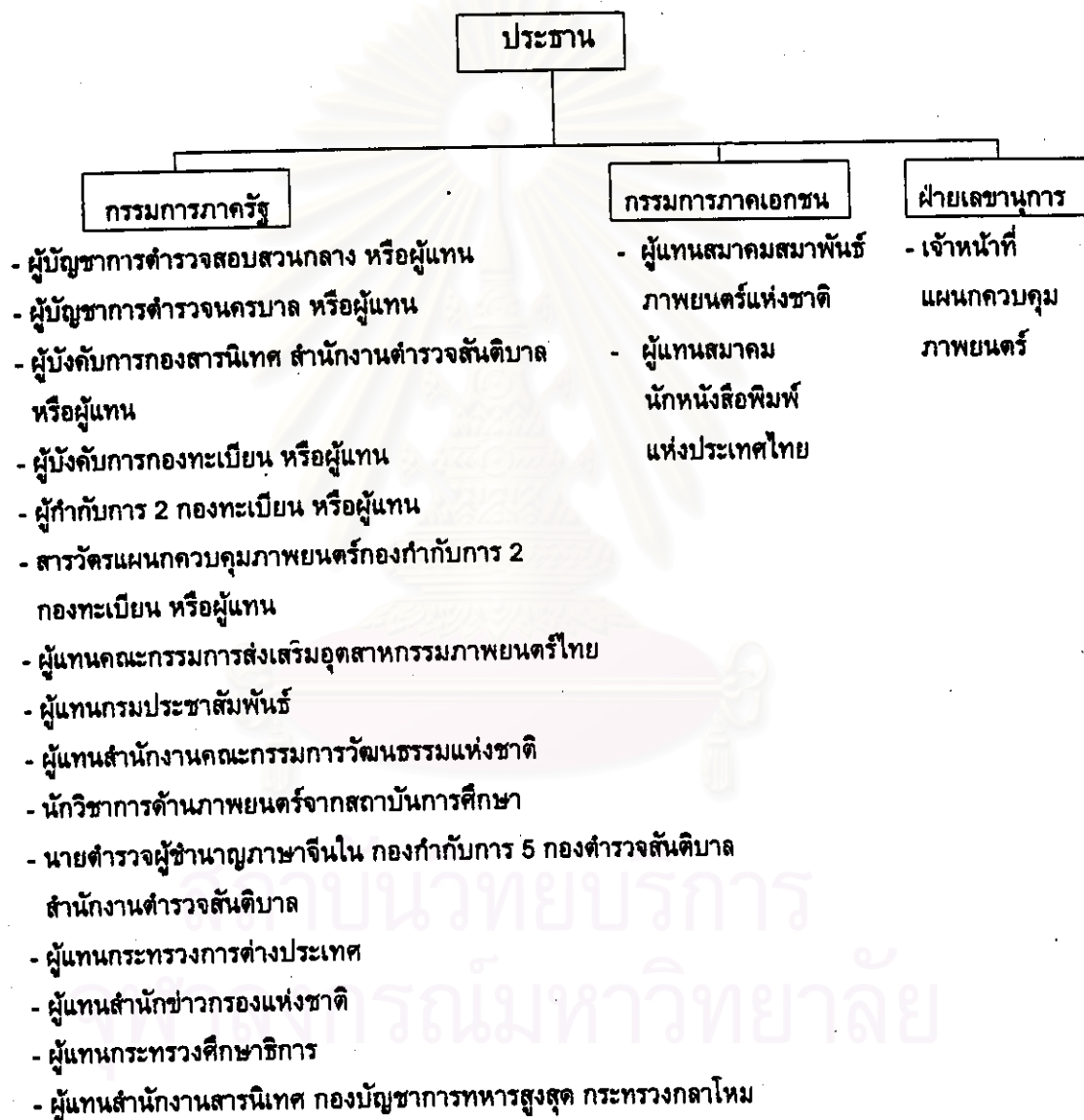
ยุคนี้ ถือเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง เพราะมีการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของคณะกรรมการจากเดิมซึ่งมีแต่ผู้แทนจากหน่วยงานที่กำกับดูแลความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง มาเป็นหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และนักวิชาการ ที่มีความรู้ ความสามารถในการวิเคราะห์สื่อภาพยนตร์เข้ามาร่วมเป็นกรรมการเพิ่มมากขึ้นร่วมกับหน่วยงานที่มีอยู่เดิม ในระหว่างที่ปรับองค์ประกอบของคณะกรรมการได้มีการปรับนโยบายในการตรวจพิจารณาให้เป็นแนวทางและชัดเจนยิ่งขึ้นสำหรับคณะกรรมการ ดังนั้นในยุคนี้จึงแบ่งการพิจารณาบทบาทของคณะกรรมการเป็น 4 ประเด็น คือ การสรรหาสมาชิกคณะกรรมการ การดำเนินงาน อุปสรรคในการทำงาน และแนวโน้มในการปรับรูปแบบในการดำเนินงานของคณะกรรมการ ดังนี้

สมาชิกคณะกรรมการ

ในปี 2534 ที่ประชุมของคณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยได้มีการพิจารณาถึงอุปสรรคของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยอย่างหนึ่งคือการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ที่มีความเข้มงวดจนทำให้ผู้ผลิตภาพยนตร์ไทยและผู้ประกอบธุรกิจนำเข้าภาพยนตร์ต่างประเทศประสบปัญหาในการปฏิบัติงานจึงขอให้คณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย ขอความสนับสนุนไปยังกรมตำรวจ เพื่อขอเพิ่มจำนวนหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องและเข้าใจงานภาพยนตร์และความหมายของสื่อภาพยนตร์ได้เข้าไปมีบทบาทในการเป็นกรรมการร่วมเพิ่มเติมมากขึ้น ได้แก่ ผู้แทนจากคณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย ผู้แทนกรม

ประชาสัมพันธ์ ผู้แทนสมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ผู้แทนสมาคมสมาพันธ์ภาพยนตร์แห่งชาติ ผู้แทนจากสถาบันที่สอนวิชาภาพยนตร์
สมาชิกคณะกรรมการที่เปลี่ยนแปลงแล้วใน พ.ศ. 2536 และปฏิบัติหน้าที่จนถึง พ.ศ. 2540 แสดงแผนภูมิดังนี้

แผนภูมิที่ 4 คณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ พ.ศ. 2536-2540

เจ้าพนักงานผู้ตรวจพิจารณาภาพยนตร์

ประกอบด้วยคณะบุคคลจากหน่วยราชการ และสาขาอาชีพหลายสาขาที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันเป็นคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ โดย อ.ดร. เป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งตามความ ในมาตรา 6 แห่ง พ.ร.บ. ภาพยนตร์ พ.ศ. 2473 ได้แก่

3. ผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง หรือผู้แทน	เป็นประธานกรรมการ
4. ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล หรือผู้แทน	กรรมการ
5. ผู้บังคับการกองสารนิเทศ สำนักงานตำรวจสันติบาล หรือผู้แทน	กรรมการ
6. ผู้บังคับการกองทะเบียน หรือผู้แทน	กรรมการ
7. ผู้กำกับกอง 2 กองทะเบียน หรือผู้แทน	กรรมการ
8. สारวัตรแผนกควบคุมภาพยนตร์กองกำกับกอง 2
กองทะเบียนหรือผู้แทน	กรรมการ
9. ผู้แทนคณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย	กรรมการ
10. ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์	กรรมการ
11. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ	กรรมการ
12. นักวิชาการด้านภาพยนตร์จากสถาบันการศึกษา	กรรมการ
13. ผู้แทนสมาคมสมาพันธ์ภาพยนตร์แห่งชาติ	กรรมการ
14. ผู้แทนสมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย	กรรมการ
15. นายตำรวจผู้ชำนาญภาษาจีนใน กองกำกับกอง 5 กองตำรวจสันติบาล
สำนักงานตำรวจสันติบาล	กรรมการ
16. ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ	กรรมการ
17. ผู้แทนสำนักข่าวกรองแห่งชาติ	กรรมการ
18. ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
19. ผู้แทนสำนักงานสารนิเทศ กองบัญชาการทหารสูงสุด
กระทรวงกลาโหม	กรรมการ

การดำเนินงาน

ในยุคลหลัง การดำเนินงานของคณะกรรมการยังคงรูปแบบเช่นเดียวกับยุคแรก คือ คณะกรรมการทุกท่านเดินทางไปตรวจพิจารณาภาพยนตร์ ณ ห้องฉายภาพยนตร์ชั้น 4 ณ ตึก ทำการกองทะเบียน กรมตำรวจ ตามกำหนดตารางที่แผนกภาพยนตร์ กองทะเบียนได้จัดไว้ โดยเริ่มตั้งแต่วันจันทร์-วันศุกร์ เว้นวันหยุดราชการ ตั้งแต่เวลา 08.00-12.00 และ 13.00-16.30 น. ซึ่งจัดฉายภาพยนตร์ตามจำนวนเรื่องที่ได้จัดไว้ตามตาราง

การตรวจพิจารณาภาพยนตร์ คณะกรรมการเข้าตรวจพิจารณาพร้อมกันในห้องฉายที่มีความจุประมาณ 30 ที่นั่ง มีจอและเครื่องฉายที่ทันสมัยพร้อมด้วยระบบเสียงที่ภาพยนตร์ที่นำเข้ามาตรวจพิจารณาให้อยู่ จึงทำให้คุณภาพของการจัดฉายภาพยนตร์เพื่อพิจารณามีความสมบูรณ์ เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมประธานสั่งฉายภาพยนตร์ โดยมีการอำนวยความสะดวกและบริการอาหารว่าง-เครื่องดื่ม เมื่อภาพยนตร์จัดฉายจบเรื่อง กรรมการทุกท่านจะเข้าห้องพิจารณาโดยแต่ละคนจะแสดงความเห็นจากภาพยนตร์ที่ชมจบลงว่าในเนื้อหาสาระที่เป็นภาพ เสียงและข้อความที่เป็นคำแปล จะมีสิ่งใดที่ไม่เหมาะสม หรือเหมาะสมหรือไม่เพียงใด ก็จะมีการลงมติพร้อมกัน โดยกรรมการและเลขานุการ ของคณะกรรมการ จะทำการจดบันทึกลงในรายงานการประชุมตามที่คณะกรรมการมีมติไว้แล้วกรรมการทุกท่านจะต้องลงนามรับรองในรายงานการประชุม โดยเริ่มจากประธานกรรมการจนถึง กรรมการและเลขานุการ ตามลำดับ จึงเสร็จสิ้นการพิจารณา

ผลการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ จะปรากฏผลอย่างใดอย่างหนึ่งใน 3 ลักษณะดังนี้

1. ภาพยนตร์ที่อนุญาตให้ฉายได้ กรรมการและเลขานุการจะบันทึกในรายงานการพิจารณาว่า คณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ได้ร่วมกันตรวจพิจารณาภาพยนตร์เรื่องนี้แล้ว เห็นว่าเนื้อหาของเรื่องไม่มีลักษณะของภาพและเสียงเป็นไปตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พ.ศ. 2473 จึงมีมติให้ฉายได้ กรรมการทุกคนจึงจะลงนามรับรองมติดังกล่าวถือว่าเสร็จสิ้นการตรวจพิจารณา

2. ภาพยนตร์ที่อนุญาตให้ฉายได้โดยมีเงื่อนไข หากภาพยนตร์ที่นำเข้าตรวจพิจารณามีเนื้อหาของเรื่องที่มีลักษณะของภาพและเสียงรวมทั้งข้อความที่บรรยายลงบนแผ่นฟิล์มที่มีบางตอนไม่เหมาะสม กรรมการก็จะมัติให้ตัดออกตามความไม่เหมาะสมนั้นๆ

3. ภาพยนตร์ที่ไม่อนุญาตให้ฉาย เนื่องจากคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าเนื้อหาส่วนใหญ่อาจจะมีผลกระทบต่อปัญหาบ้านเมือง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางการเมืองสังคมวัฒนธรรมประเพณี หากให้แก้ไขหรือตัดทอนอาจจะทำให้เนื้อหาของภาพยนตร์ขาดความสมบูรณ์ ไม่ชัดเจน ไม่เป็นประโยชน์ด้านความบันเทิงแก่ผู้ชมจึงมีมติห้ามฉายตลอดทั้งเรื่อง เช่น ภาพยนตร์อเมริกันเรื่อง "คำปล้นนึ่ม ใจไม่ดำ" (SET IT OFF) ดังในรายงานการพิจารณาระบุว่า คณะกรรมการฯ ได้ร่วมกันตรวจพิจารณาภาพยนตร์เรื่องนี้แล้ว วินิจฉัยว่า มีเนื้อเรื่องไม่เหมาะสมอันจะเป็นแบบอย่างของการกระทำผิดกฎหมายและมีอิทธิพลต่อการโน้มน้าวหรือตัวเร่งในการตัดสินใจกระทำความผิด สำหรับผู้ชมโดยเฉพาะเด็กหรือเยาวชนที่มีความกดดันทางด้านจิตใจโดยเฉพาะขณะนี้เรายังไม่มีกฎหมายแบ่งหรือจำกัดอายุของผู้ชมภาพยนตร์ อีก

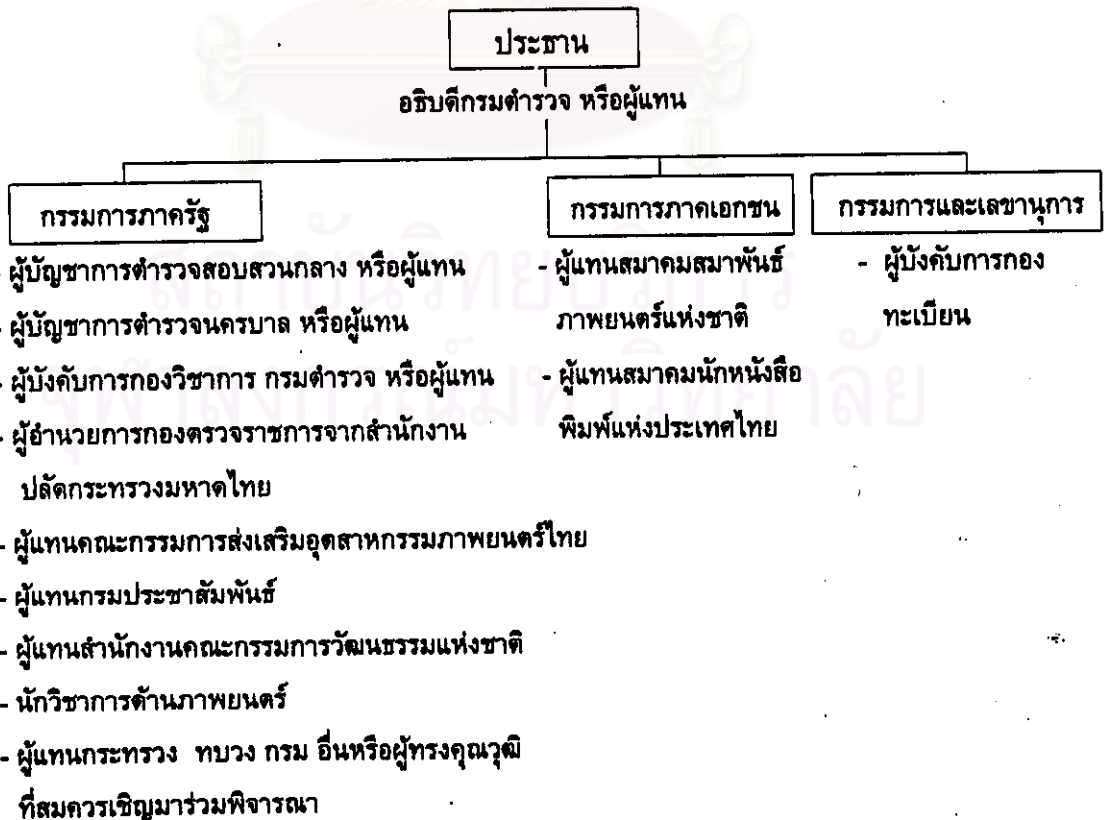
ประการหนึ่งตอนจบของภาพยนตร์ผู้กระทำผิดคนหนึ่งไม่ได้รับโทษจึงอาจทำให้ผู้คิดกระทำ ความผิดได้แบบอย่างที่ไม่ดี อันเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี ตาม ม.4 แห่งพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พ.ศ. 2473 จึงมีมติเอกฉันท์ไม่อนุญาตให้นำภาพยนตร์ออกฉาย

สำหรับภาพยนตร์ที่ผ่านการตรวจพิจารณาแล้ว จะประทับตราคำว่า "อนุญาต" หรือ "ไม่อนุญาต" ลงบนแผ่นฟิล์มโดยเจ้าหน้าที่แผนกภาพยนตร์ และออกใบอนุญาตให้กับผู้ยื่นขอ อนุญาตนำไปใช้เป็นหลักฐานเมื่อภาพยนตร์นำออกฉาย

อย่างไรก็ตาม หากผู้ยื่นขออนุญาตนำภาพยนตร์มาผ่านการตรวจพิจารณาแต่ไม่ได้ รับอนุญาตให้ฉาย แต่ผู้ยื่นขออนุญาตต้องการจะคัดค้านมติของคณะกรรมการตรวจพิจารณา ภาพยนตร์ ก็สามารถเขียนคำร้องยื่นต่อเจ้าพนักงาน ขอให้มีการทบทวนการพิจารณาภาพยนตร์ เรื่องดังกล่าวอีกครั้ง โดยครั้งนี้ทางแผนกภาพยนตร์จะนำเสนอเรื่องดังกล่าวต่อสภาพิจารณา ภาพยนตร์

จากแผนภูมิที่ 5 สภาพิจารณาภาพยนตร์ซึ่งเป็นคณะกรรมการคนละชุดกับคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ในคณะแรก แต่องค์ประกอบมาจากหน่วยงานเดียวกันแต่ผู้ มาทำการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ในครั้งนี้จะต้องไม่ใช่บุคคลคนเดียวกัน

แผนภูมิที่ 5 การตรวจพิจารณาในระดับสภาพิจารณาภาพยนตร์จะประกอบไปด้วย

1. อธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้แทน	ประธานกรรมการ
2. ผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง หรือผู้แทน	กรรมการ
3. ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล หรือผู้แทน	กรรมการ
4. ผู้บังคับการกองวิชาการ กรมตำรวจ หรือผู้แทน	กรรมการ
5. ผู้อำนวยการกองตรวจราชการจากสำนักงาน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
14. ผู้แทนคณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย	กรรมการ
15. ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์	กรรมการ
16. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ	กรรมการ
17. นักวิชาการด้านภาพยนตร์	กรรมการ
18. ผู้แทนสมาคมสมาพันธ์ภาพยนตร์แห่งชาติ	กรรมการ
19. ผู้แทนสมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย	กรรมการ
20. ผู้แทนกระทรวง ทบวง กรม อื่นหรือผู้ทรงคุณวุฒิ
ที่สมควรเชิญมาร่วมพิจารณา	กรรมการ
31. ผู้บังคับการกองทะเบียน	กรรมการและเลขานุการ

ตามองค์ประกอบของสภาภาพยนตร์ดังกล่าวนี้ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พ.ศ. 2473 แก้ไขเพิ่มเติม โดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 205 ลงวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2515 ข้อ 2 ซึ่งเน้นประกาศของกรมตำรวจ ลงวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2536

เมื่อแผนภาพยนตร์ได้จัดฉายภาพยนตร์ให้สภาพิจารณาภาพยนตร์ได้พิจารณาเช่นเดียวกับที่คณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์พิจารณาแล้ว ผลการพิจารณาอนุญาต หรืออนุญาตโดยมีเงื่อนไขหรือไม่อนุญาต ผลการพิจารณานี้ก็จะถือเป็นเด็ดขาด เช่น ภาพยนตร์เรื่อง "เพื่อเพื่อน เพื่อฝัน เพื่อวันเกียรติยศ" ซึ่งเป็นภาพยนตร์ไทย-ชีวิต ได้จัดเข้าตรวจพิจารณาในเดือนตุลาคม 2540 คณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ได้ร่วมกันตรวจพิจารณาภาพยนตร์เรื่องนี้แล้วมีคำวินิจฉัยว่า

1. โครงเรื่องของภาพยนตร์เรื่องนี้ ตัวละครที่กระทำผิดกฎหมายและวัฒนธรรมประเพณี เช่นการเสพยาเสพติด การวางเพลิงเผาทรัพย์ และการทำร้ายผู้อื่นบาดเจ็บถึงตาย ในเนื้อเรื่องภาพยนตร์ทุกตัวแสดงกลับไม่ถูกลงโทษไม่ปรากฏกฎหมายหรือสังคม

2. มีหลายฉากที่ขัดต่อศีลธรรมอันดี และวัฒนธรรม ธรรมเนียมประเพณี ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ไม่เหมาะสมให้แก่เด็กและเยาวชน
 3. ฉากที่เกี่ยวกับห้องเรียนมัธยมสตรี และโรงเรียน ซึ่งไม่เหมาะสมกับวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงาม (ใช้ฉากการแสดงออกของนักเรียนสตรีไม่เหมาะสม และการประกาศไม้เท้าจากรถขายผลไม้ นอกโรงเรียน)
 4. ภาพยนตร์เรื่องนี้ไม่มีบทสรุป หรือให้คิดสอใจ คนกระทำผิดไม่ได้รับการลงโทษในทางตรงกันข้ามกับรอดพ้นเป็นอิสระถือว่าเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี
- คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าภาพยนตร์เรื่องนี้มีลักษณะฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พ.ศ. 2473 จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ ไม่อนุญาตให้ฉายภาพยนตร์เรื่องนี้
- ต่อมาเจ้าของภาพยนตร์ได้อุทธรณ์และกรรมการสภาพิจารณาทางภาพยนตร์ได้ร่วมกันตรวจพิจารณาแล้ววินิจฉัยว่าเนื้อหาของภาพยนตร์มีเหตุและผลอันสมควร อยู่ในตัวของมันเองแล้ว
- จึงมีมติยกเลิกมติของกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์และให้ออกใบอนุญาตให้ฉายได้
- บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ในระดับหลักการโดยสรุป แสดงด้วยตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคณะกรรมการยุคแรกกับยุคหลัง ดังนี้

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคณะกรรมการยุคแรกและยุคหลัง

คณะกรรมการยุคแรก พ.ศ. 2473-2535	คณะกรรมการยุคหลัง พ.ศ. 2536-2540
องค์ประกอบ หน่วยงานที่รับผิดชอบจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกฎหมายภาพยนตร์	องค์ประกอบ หน่วยงานราชการตาม พ.ร.บ. ภาพยนตร์ 2473 และจากหน่วยงานอื่น ๆ นักวิชาการสื่อมวลชน และสมาคมสมาพันธ์ภาพยนตร์แห่งชาติ ซึ่งเป็นภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับภาพยนตร์
กฎ ระเบียบ แนวนโยบาย ที่ใช้ในการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ รับผิดชอบการพิจารณาโดยใช้กฎ ระเบียบและแนวนโยบายของหน่วยงานและบทบาทของหน่วยงานพิจารณาเป็นหลัก	กฎ ระเบียบ แนวนโยบายที่ใช้ในการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ รับผิดชอบตามกฎหมาย ระเบียบ และแนวนโยบายที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้ให้แนวทางไว้ รวมทั้ง การวินิจฉัยจากพื้นฐานการศึกษาและประสบการณ์ที่ผ่านมากลุ่มกัน

อุปสรรคในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์

ในยุคหลังที่มีการปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ ให้มีความหลากหลายมากขึ้น เพื่อให้การพิจารณาเกิดความหลากหลายในแนวความคิดของ คณะกรรมการ มุมมองจากสื่อภาพยนตร์ ที่นำเสนอเนื้อหาออกมานั้นจะเป็นเพียงสื่อที่สร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ชมเท่านั้น เพียงแค่สอดแทรกบทบาทตอนที่ทำให้ภาพยนตร์เกิดความสมจริง สมจริง น่าตื่นเต้น เพื่อเชิญชวนและดึงดูดความสนใจให้ผู้ชมได้ชมจนจบเรื่อง และเพื่อความประทับใจของผู้ชมที่จะกล่าวถึงผลงานนี้ให้นานที่สุด มิใช่สร้างเพื่อให้สังคมเกิดการเลียนแบบ และปฏิบัติตาม แต่อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จตามที่มอบหมายอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการยังคงพบอุปสรรค ที่สามารถนำเสนอได้ 3 ประเด็น ได้แก่ อุปสรรค ระหว่างการตรวจพิจารณา ปัญหา-อุปสรรคจากการลงมติแล้ว ปัญหา-อุปสรรคจากการสะท้อน มาตรฐานของการตรวจพิจารณาซึ่งจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างของคณะกรรมการ จำนวน 20 คน พบว่าการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการมีส่วนบั่นทอนประสิทธิภาพการทำงานของคณะกรรมการ ดังนี้

1. อุปสรรคระหว่างการตรวจพิจารณา คณะกรรมการมักจะพบอุปสรรคระหว่างการตรวจพิจารณาเสมอ เมื่อภาพยนตร์ที่กำหนดไว้ตามตารางพิจารณาที่กำหนดไว้ก่อนล่วงหน้า หนึ่งอาทิตย์ หรือเพิ่มแทรกระหว่างสัปดาห์ก็ตาม มักจะพบว่าภาพยนตร์ที่นำมาตรวจนั้นขาด ความพร้อม กรรมการแต่ละท่านจะต้องรอภาพยนตร์ที่จะต้องนำมาจากห้องแล็บที่ละม่วน เพื่อ จะให้กรรมการตรวจให้ครบ ซึ่งเป็นระบบการทำงานที่ขาดความพร้อม ยังคงเน้นระบบอุปถัมภ์ หมายถึง ระเบียบกำหนดไว้ว่าจะต้องนำฟิล์มภาพยนตร์ที่จะเข้ารับการตรวจพิจารณามาให้ กับเจ้าพนักงานที่รับคำร้องแต่เนื่องจากกระบวนการประชาสัมพันธ์ภาพยนตร์ที่ภาคเอกชน กำหนดไว้ก่อนแล้วว่าภาพยนตร์จะฉายในโรงภาพยนตร์ต่าง ๆ ในวันที่ที่กำหนดไว้ ซึ่งหากคณะกรรมการยังไม่ตรวจพิจารณาให้ทันตามระยะเวลาแล้ว จะเกิดความเสียหายอย่างมากสำหรับ ภาคเอกชน

การดำเนินการ ลักษณะดังกล่าวจะมองเห็นว่า คณะกรรมการที่รับผิดชอบในการพิจารณาไม่ให้ความร่วมมือทำให้กลายเป็นแรงเสริมเพิ่มความเข้มข้นในการเผยแพร่ภาพลักษณ์ ทางลบ แก่คณะกรรมการ เช่น กล่าวหาคณะกรรมการว่าทำงานล่าช้า

2. การตรวจพิจารณาภาพยนตร์ ของคณะกรรมการ บ่อยครั้งที่คณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ในแต่ละเรื่องที่กรรมการทุกคนจะต้องทราบถึง เรื่อยและความยาวของ ภาพยนตร์ในแต่ละเรื่อง ภาพยนตร์ที่นำออกฉายอยู่ในขณะนี้ส่วนมากจะเป็นภาพยนตร์ที่อยู่ใน

เกณฑ์ความยาวหนึ่งชั่วโมงครึ่ง ต่อเรื่อง ดังนั้น หากมีภาพยนตร์ใดที่มีความยาวเกินมาตรฐาน จะไม่ประสบปัญหาเพราะเนื้อเรื่องจะเพิ่มมากขึ้น แต่สำหรับภาพยนตร์บางเรื่องที่ส่งมาตรวจพิจารณา มักจะมีชื่อเรื่องที่สามารถเข้าใจได้ว่า เป็นภาพยนตร์ในลักษณะที่เกี่ยวกับทางเพศสูง อาจจะเป็นทั้งเรื่อง กรรมการได้สันนิษฐานไว้เช่นนั้น เนื่องจากภาพยนตร์ที่นำเข้ามาตรวจพิจารณาถ้ามีแนวโน้มว่า ความยาวมีเพียง 50 นาที หรือ 60 นาที ถึงแม้จะไม่มีภาพและเสียงใดที่ไปส่งผลกระทบต่อมาตรา 4 ตามพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พ.ศ. 2473 แต่กรรมการก็จะสันนิษฐาน โดยให้ลงบันทึกในรายงานผลการพิจารณาภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ ไว้เป็นข้อสังเกตว่า ภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวอาจจะมีการนำไปต่อเติมขึ้นภายหลัง ขอให้เจ้าพนักงานแผนกภาพยนตร์ได้ทำการตรวจสอบเมื่อนำออกฉายด้วย ซึ่งจะขอยกตัวอย่างไว้ 5 ตัวอย่าง ดังนี้

“เพื่อนรักร่วมนรก” เป็นภาพยนตร์อเมริกัน ชื่อว่า “BAD APPLE & CONFUCIUS” คณะกรรมการตั้งข้อสังเกตไว้ในบันทึกการตรวจพิจารณาว่าอาจมีการต่อเติมภาพที่ไม่เหมาะสมในภายหลัง จึงให้แผนกควบคุมภาพยนตร์ฯ ออกสอดส่องติดตามพฤติกรรมเมื่อภาพยนตร์นำออกฉาย

พฤศจิกายน 2539 ภาพยนตร์เรื่อง “คนไม่กลัวคน” (SECRET SIGNS) เป็นภาพยนตร์จีน- ต่อสู้ ภาพยนตร์เรื่องนี้มีความยาวเพียง 1 ชั่วโมง 12 นาที อาจมีการต่อเติม ภาพที่ไม่เหมาะสมในภายหลัง จึงให้แผนกควบคุมภาพยนตร์ฯ แจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ออกสอดส่องติดตามพฤติกรรมเมื่อภาพยนตร์นำออกฉาย

มิถุนายน 2540 ภาพยนตร์เรื่อง “แอบช้อนเจีบ 2” INDECENT BEHAVIOR II เป็นภาพยนตร์อเมริกัน-ต่อสู๊ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติอนุญาตให้ฉายได้ โดยตั้งข้อสังเกตว่าภาพยนตร์เรื่องนี้มีความยาวสั้นกว่าปกติ จึงให้แผนกควบคุมภาพยนตร์ฯ แจ้งเจ้าหน้าที่ออกสอดส่องติดตามพฤติกรรม เมื่อภาพยนตร์นำออกฉาย ณ โรงมหรสพ

มิถุนายน 2540 ภาพยนตร์เรื่อง “กามาสูตรา ดันกำเนิดตำนานรัก” KAMASUTRA เป็นภาพยนตร์อินเดีย - ชีวิต คณะกรรมการตรวจพิจารณาแล้วมีมติให้อนุญาตให้ฉายได้ โดยตั้งข้อสังเกตว่า ภาพยนตร์เรื่องนี้อาจนำภาพที่ไม่เหมาะสมมาต่อเติมภายหลัง จึงให้แผนกควบคุมภาพยนตร์ฯ แจ้งเจ้าหน้าที่ออกสอดส่องติดตามพฤติกรรมเมื่อภาพยนตร์นำออกฉาย ณ โรงมหรสพ

ธันวาคม 2540

ภาพยนตร์เรื่อง "ซัปแผลก แหกระเบิด" (PURE DANGER) เป็นภาพยนตร์อเมริกัน-ดัตช์ คณะกรรมการตรวจพิจารณาแล้วมีมติให้ฉายได้ โดยมีข้อสังเกตว่า ภาพยนตร์เรื่องนี้ อาจมีการต่อเติมภาพที่ไม่เหมาะสม เช่น ภาพของดาราสตรีแต่งกายชุดบิกินีเดินอะโกโก้ จึงให้แผนกควบคุมภาพยนตร์ฯ ออกสอดคล้องติดตามพฤติกรรมนี้ เมื่อภาพยนตร์นำออกฉาย

จากการตั้งข้อสังเกตของคณะกรรมการแต่ละคณะในการพิจารณาภาพยนตร์ แต่ละเรื่องนั้น ในทางปฏิบัติแล้วเจ้าพนักงานผู้ตรวจพิจารณาภาพยนตร์ที่ได้รับมอบหมายให้สอดคล้องดูแลตามที่คณะกรรมการ มีมติไว้ไม่ได้มีการรายงานกลับมายังคณะกรรมการเพื่อทราบผลแต่อย่างใด

ในอีกกรณีหนึ่งที่มีภาพยนตร์บางเรื่องเมื่อผ่านการตรวจพิจารณาแล้วคณะกรรมการมีมติให้ตัดทอนภาพและเสียงบางตอนที่เห็นว่าไม่เหมาะสมออก เมื่อมีการลงบันทึกไว้แล้ว ก็จะมีจดหมายทบทวนหน้าที่ของคณะกรรมการ แต่บางครั้ง มักจะพบว่ามีการตัดทอนแล้ว เมื่อมีการนำออกฉาย ก็มักจะพบว่ายังคงมีภาพที่คณะกรรมการตัดทอนแล้ว ออกฉายอยู่เสมอเนื่องจากส่งสำเนาฟิล์มภาพยนตร์ไม่ครบตามที่ระบุไว้ในคำขออนุญาตจริง

จากการรวบรวมมติของคณะกรรมการที่ผ่านมาจะพบว่ามีการตัดทอนภาพบางตอนมีเป็นจำนวนมาก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ธันวาคม 2540

ภาพยนตร์เรื่อง "คนเกือบทุระเบิด" เป็นภาพยนตร์ไทย-ต่อสู้ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติอนุญาตให้ฉายได้ โดยมีเงื่อนไขให้ขอยภาพตอนชายช่มขึ้นหญิงให้สั้นลง

ตุลาคม 2539

ภาพยนตร์เรื่อง "เฟียร์ รักอำมหิต" (FEAR) เป็นภาพยนตร์อเมริกัน-ดัตช์ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติอนุญาตให้ฉายได้ โดยมีเงื่อนไขให้ตัดภาพฉากที่มีมือผู้ชายวางตรงช่องขาของผู้หญิงและภาพในลักษณะใกล้เคียงกันออก

ตุลาคม 2539

ภาพยนตร์เรื่อง "คนอึดตายยาก" (LAST MAN STANDING) คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติอนุญาตให้ฉายได้ โดยมีเงื่อนไขให้ตัดภาพฉากชายหญิงแสดงลักษณะร่วมเพศบนเตียงออก

ตุลาคม 2539

ภาพยนตร์เรื่อง "นักฆ่ากระสุนเปลือย" ภาพยนตร์ไทย-ต่อสู้ คณะกรรมการพิจารณาแล้วมีมติอนุญาตให้ฉายได้ โดยมีเงื่อนไขให้ขอยภาพ 1. ฉากภาพชายใช้เข็มขัดฟาดหลังหญิงให้เหลือเพียงครั้งเดียว 2. ฉากภาพชายหญิงแสดงบทรักให้สั้นลงทุกตอน 3. ฉากภาพชายช่มขึ้นหญิงให้สั้นลงทุกตอน

ตุลาคม 2539

ภาพยนตร์เรื่อง "ไม่ยอมตกนรก" (SOMETIMES THEY COME BACK AGAIN) เป็นภาพยนตร์อเมริกัน-ดัตช์ คณะกรรมการมีมติอนุญาตให้ฉายได้ โดยมีเงื่อนไข 1. ให้ชอยฉากภาพชายหญิงแสดงการร่วมเพศบนเตียงให้สั้นลง 2. ให้ตัดฉากภาพที่ใช้ไฟเป็นกระสุนเลียบเข้าบริเวณหน้าผากออก 3. ให้ชอยฉากเห็นหน้าอก ของนักแสดงหญิงให้สั้นลง รวม 3 ฉาก

ลักษณะการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ของคณะกรรมการดังกล่าวจะถูกมองว่าเป็นเพียงเลือกกระดากเท่านั้น ซึ่งคำกล่าวนี้อาจมาจากบุคคลในวงการภาพยนตร์ทั้งนี้เพราะมติการพิจารณาภาพยนตร์ไม่สามารถนำไปบังคับให้เจ้าของภาพยนตร์ให้ปฏิบัติตามได้ ถึงแม้จะถูกตรวจจับได้ว่านำภาพไปต่อเติมภายหลัง หรือนำภาพยนตร์ที่ไม่ผ่านการตรวจพิจารณานำออกฉายตามโรงภาพยนตร์ สามารถทำได้เสมอ เป็นเพราะกฎหมายที่ใช้เป็นบทลงโทษ ในเรื่องดังกล่าว เป็นกฎหมายที่มีความล้าสมัยอย่างมากไม่มีโทษรุนแรงเพียงพอ จึงมีการกระทำผิดกันอยู่เสมอ ทำให้คณะกรรมการ ที่จะมาปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่รัฐกำหนดให้ได้ไม่ดีเท่าที่ควร แต่ในกรณีดังกล่าวก็จะไม่พบมากนัก

3. อุปสรรคที่มักจะเป็นปัญหาแก่ผู้ที่เข้าเป็นกรรมการและมาร่วมตรวจพิจารณาภาพยนตร์ว่า จากการทำมีหน่วยงานเพียงไม่กี่หน่วยที่มาร่วมเป็นกรรมการ กอปรกับปริมาณภาพยนตร์ที่นำเข้าตรวจพิจารณามีเป็นจำนวนมาก กล่าวคือ จะต้องมีการตรวจพิจารณาทุกวัน วันละ 2,3 ถึง 4 เรื่องแล้วแต่การยื่นขออนุญาตฉาย ดังนั้น ผู้แทนที่มาจากหน่วยงานต่าง ๆ เป็นบุคคลที่มีงานประจำ และมีความรับผิดชอบที่สูงพอสมควรในหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่ ทำให้ไม่สามารถจะมาตรวจพิจารณาภาพยนตร์ได้เพียงท่านเดียวตลอดสัปดาห์ ดังนั้นจะเห็นว่าผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ จะหมุนเวียนสลับเปลี่ยนกันมาตรวจพิจารณาภาพยนตร์เสมอ ทำให้รูปแบบ แนวทางและหลักเกณฑ์ที่ใช้ประกอบกับดุลยพินิจของคณะกรรมการมีความแตกต่างกันไปตามทัศนคติของคณะกรรมการแต่ละท่านถึงแม้จะมาจากหน่วยงานเดียวกันก็ตาม ซึ่งส่งผลต่อการพิจารณาภาพยนตร์ที่มักจะไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน จากเนื้อหาของภาพยนตร์ที่มีความคล้ายคลึงกัน

จากการที่ได้สัมภาษณ์ร้อยตำรวจเอกชัชชัย สงวนสุข รองสารวัตรแผนกควบคุมภาพยนตร์ เจ้าหน้าที่แผนกภาพยนตร์ ท่านหนึ่ง ได้กล่าวว่าผู้ที่เจ้าของภาพยนตร์ ที่จะนำภาพยนตร์ออกฉาย ถ้ามีความเห็นว่าภาพยนตร์ที่นำเข้ามาตรวจพิจารณานั้น อาจมีเนื้อหาบางตอนถูกตัดทอน หรือภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ อาจไม่ผ่านการตรวจพิจารณา โดยไม่อนุญาตได้ ก็จะ

หาวิธีการแก้ไขโดยการสอบถามกับเจ้าหน้าที่ในแผนกภาพยนตร์ว่า กรรมการท่านใดที่มองภาพยนตร์ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล หรือกรรมการท่านใดที่มักจะยังอยู่ในกรอบที่ยึดไว้อย่างเข้มข้น ทำให้การยื่นขออนุญาตก็จะเลือกวันที่มีกรรมการที่สามารถเข้าใจในงาน "สื่อภาพยนตร์" และมีความยืดหยุ่นสูงกว่าบางกรรมการเป็นกรรมการตรวจพิจารณา ดังนั้น จึงทำให้การปฏิบัติตามระบบ ถูกเปลี่ยนไป สิ่งที่ตามมาคือ การมองว่ามีการประสานงานภายใน หรือมีการฝากกรรมการให้ช่วยดูเป็นกรณีพิเศษซึ่งเหมือนกับว่าคณะกรรมการมีการคอร์รัปชัน เพื่อให้ภาพยนตร์นั้นผ่านการตรวจได้

ลักษณะการกระทำดังกล่าวกับคณะกรรมการ ทำให้กรรมการที่ขาดจุดยืนหรือมองผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าความเหมาะสมและผลกระทบอันอาจจะเกิดขึ้นต่อสังคมและประเทศชาติ ซึ่งกรณีนี้ได้ส่งผลกระทบทางลบต่อคณะกรรมการเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะขาดมาตรฐานกลางที่จะใช้เป็นแนวทาง นอกจากนี้ปัญหาของการ Self Censorship คือเจ้าของหนัง Censor ตัวเองก่อนด้วยการเบลอภาพไม่เหมาะสมทำให้ผู้ชมทั่วไปคิดว่าเป็นผลงานของคณะกรรมการซึ่งการกำหนดเป็นเกณฑ์นั้นเป็นไปได้ยาก เพราะ "สื่อภาพยนตร์" เป็นงานทางศิลปะที่สามารถนำมามองได้หลายแง่มุม อยู่ที่บุคคลจะตีความหมายมาในลักษณะใด ส่งผลกระทบต่อความเข้าใจกันระหว่างกรรมการแต่ละคณะซึ่งหมุนเวียนเปลี่ยนไปเสมอทำให้ประชาชนผู้รับสื่อขาดความเข้าใจ เพราะจะพบอยู่เสมอตามหน้าหนังสือพิมพ์ที่วิจารณ์คณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์อยู่เสมอว่า ภาพยนตร์บางเรื่องมีภาพไม่เหมาะสมมากมายทำไมให้ผ่านมาได้ เป็นความบกพร่องของคณะกรรมการที่ไม่ทำหน้าที่ในการดูแลสังคมตามบทบาทที่ได้รับ บางกรณีภาพบางเรื่องบางตอนที่สมควรจะต้องตัดทอนออก ก็ตัดออกไป ทำให้เสียอรรถรสของภาพยนตร์ไป มองดูว่าคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ ขาดวิสัยทัศน์ ไม่ก้าวหน้า ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ ไม่มีสุนทรียภาพ จึงมักจะให้มีการยกเลิกคณะกรรมการชุดดังกล่าวไปด้วยก็มี เช่น คำว่า "Censor ไร้เงา" "Censor ล้าหลังเต่าล้านปี" เป็นต้น

จากอุปสรรคการทำงานของคณะกรรมการข้างต้น สะท้อนให้เห็นประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการอยู่ 2 ประเด็น คือ กระบวนการกรองสาร และระบบการสื่อสาร

1. กระบวนการกรองสาร ที่คณะกรรมการเป็นผู้คัดเลือกสารสู่ประชาชนมีความซับซ้อนที่ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับ "อำนาจ" นอกเหนือจากกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้ทิศทางการตัดสินใจ หรือการกรองสารในความเป็นจริงต้องหันเหไปจากระเบียบปฏิบัติโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเด็นทางการเมือง การปกครอง ผู้ "ทรงอำนาจ" มักอ่อนไหว (sensitive) และให้ความสำคัญเป็นพิเศษ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ความซับซ้อนเกี่ยวกับเรื่องนี้ทำให้ประชาชนสงสัยอยู่เสมอ

นอกจากนั้น กฎระเบียบ ต่าง ๆ ที่คณะกรรมการใช้เป็นเครื่องมือในการกรองสารมีอยู่มากมาย ทั้งของคณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายอาญา กฎระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย พ.ศ. 2533 ขณะเดียวกันในระเบียบ คณะกรรมการสามารถออกคำสั่งหนังสือขอความร่วมมือ และแนวทางให้เอกชนถือปฏิบัติ ตามความผันแปรของสถานการณ์ได้ตลอดเวลา ด้วยคุณลักษณะเช่นนี้ อาจจะทำให้ผู้ประกอบการภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องมักจะละเมิดกฎระเบียบได้ทั้งโดยจงใจ และไม่เจตนาตลอดจนประชาชนชาวไทยทั่วไป ก็จะขาดความมั่นใจในประสิทธิผลของกฎระเบียบ ที่ใช้เป็นเครื่องมือกรองสาร และวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างไม่มีข้อยุติ โดยเฉพาะประเด็นขอบเขตการตีความข้อห้ามต่าง ๆ เช่น ข้อถกเถียงในการตีความคำว่า "ศีลธรรม" หรือ "ความเหมาะสม" จากข้อห้ามการแสดงที่ขัดต่อศีลธรรมของประชาชน และข้อห้ามการแสดงที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น

2. ระบบการสื่อสาร ระหว่างคณะกรรมการกับผู้สร้างภาพยนตร์หรือผู้ประกอบการภาพยนตร์ที่มีลักษณะเป็นทางการ ด้วยลายลักษณ์อักษร มากกว่าสื่อสารกัน หรือโต้ตอบกันสองทิศทาง (Two way communication) ผู้ผลิตหรือผู้ยื่นขอใบอนุญาตฉาย จะต้องติดต่อเจ้าพนักงานแผนกภาพยนตร์ เจ้าพนักงานก็จะรับเรื่อง และนำเรื่องเข้าพิจารณาตามตารางต่อไป สำหรับผลการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ คณะกรรมการก็จะส่งผลการพิจารณาผ่านทางแผนกพิจารณาภาพยนตร์อาจจะสร้างความไม่เข้าใจเกิดขึ้นระหว่างแนวความคิดและมติของคณะกรรมการในกรณีที่ภาพยนตร์ถูกตัดทอนหรือไม่อนุญาตให้ฉาย ในประเด็นนี้ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง โกศลวัฒน์ ได้เปรียบเทียบสื่อภาพยนตร์กับสื่อมวลชนแขนงอื่น ไว้ในหนังสือการประกวดภาพยนตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 7 หน้า 29 ความว่า จะเห็นว่าตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ มาตรา 39 ห้ามมิให้ตรวจพิจารณาสื่อก่อนการเผยแพร่ซึ่ง พ.ร.บ. ภาพยนตร์ พ.ศ. 2473 นั้น เป็นกฎหมายที่ขัดต่อกฎหมายมาตรา 39 หรือไม่ ซึ่งประชาชนตระหนักในสิทธิเสรีภาพการรับข่าวสารกันมากขึ้นกว่าเดิม ทำให้เข้าใจในเหตุในผลของคณะกรรมการเมื่อมีมติ หากไม่มีความชัดเจนในการพิจารณา คณะกรรมการก็มีสิทธิจะซักถามในช่วงระหว่างการพิจารณาได้

ผลการถ่วงดุลโดยการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ของคณะกรรมการในแต่ละเรื่อง กรณีที่มีการตัดทอนหรือการไม่อนุญาตให้มีการนำออกฉาย มักจะถูกประชาชนและสื่อมวลชนที่ชมภาพยนตร์หรือได้รับข้อมูลข่าวสารมาจากสื่ออื่น ๆ ก่อนว่าเป็นภาพยนตร์ลักษณะใดแล้วนั้น มักจะเกิดความไม่พึงพอใจในการทำงานของคณะกรรมการอยู่เสมอ ซึ่งบางครั้ง ผู้ยื่นขอใบอนุญาตฉายภาพยนตร์มักจะทราบดีว่า ภาพยนตร์ที่ตนนำมาตรวจพิจารณานั้นจะรุนแรง หรือมีภาพและเสียงอาจจะไม่เหมาะสม หากกรรมการได้นำภาพเหล่านั้นไปตรวจสอบอาจทำให้ภาพยนตร์ดังกล่าวถูกตัดทอนหรือระงับการฉายได้ ผู้ยื่นขอใบอนุญาตหรือเจ้าของภาพยนตร์มักจะ

กลั่นกรองเบื้องต้นมาก่อน โดยการดูเสียงบ้าง ลบภาพไม่เหมาะสมออกโดยทำให้ภาพเบลอบ้าง หรือนำวัสดุมาทำให้ฟิล์มลบเลือนบ้าง ซึ่งบางครั้งภาพดังกล่าวถ้าปรากฏออกมาสู่คณะกรรมการก็อาจจะไม่ถูกตัดทอนหรือไม่ถูกระงับฉายก็ได้ การกระทำดังกล่าว เมื่อภาพยนตร์นำออกสู่สายตาประชาชนแล้ว มักจะถูกประชาชนตำหนิโดยไม่เข้าใจกระบวนการตรวจพิจารณาภาพยนตร์เพียงพอที่จะส่งผลกระทบในทางลบต่อภาพลักษณ์ของคณะกรรมการ

จากสาเหตุดังกล่าวที่เกิดขึ้น ทำให้วินิจฉัยได้ว่า มาตรฐานแนวความคิดที่คณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์นำหลักเกณฑ์ ระเบียบมาใช้ นั้น ยังไม่มีความมั่นใจและยังไม่มีมาตรฐานที่แน่นอน จึงทำให้ผู้นำฟิล์มภาพยนตร์มาตรวจพิจารณาหรือประชาชนที่ชมภาพยนตร์และได้รับผลกระทบจากการชม คือทำให้อรรถรสหรือสิทธิเสรีภาพในการรับรู้ที่ถูกบั่นทอนไป

สาเหตุ การปรับปรุงองค์ ประกอบรูปแบบและแนวนโยบายในการตรวจพิจารณาภาพยนตร์

หากพิจารณาปรับปรุงองค์ประกอบรูปแบบและแนวนโยบายในการตรวจพิจารณาภาพยนตร์แล้วจะพบว่ามาจากสาเหตุ ดังนี้

1. ปัญหาความขัดแย้งระหว่างคณะกรรมการและเจ้าของภาพยนตร์ ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา คณะกรรมการดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ของหน่วยราชการต่าง ๆ ที่ถือปฏิบัติมาเป็นเกณฑ์ซึ่งมีความเคร่งครัดมาก หรือถึงแม้ว่าจะปรับปรุงหน่วยงานที่มีความเข้าใจมาร่วมตรวจพิจารณาภาพยนตร์แล้วก็ตามก็ยังทำให้เจ้าของภาพยนตร์หรือผู้สร้างภาพยนตร์ขาดความมั่นใจในแนวทางการตัดสินใจของคณะกรรมการที่ไม่ชัดเจน ฉะนั้นการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบโดยการให้การส่งเสริมสนับสนุนมากกว่าการควบคุมดูแล ซึ่งหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบควรจะไม่ใช่หน่วยงานเดียวกันกับผู้ควบคุม เพราะจะทำให้การปฏิบัติงานมีปัญหาอุปสรรคได้ นอกจากนี้การพิจารณาจากเดิมที่ใช้แนวนโยบายที่กำหนดไว้มาเป็นเครื่องชี้แนะแนวทางหลักเกณฑ์ต่างๆ จะต้องถูกนำมาปรับให้อยู่ในขอบเขตโดยใช้ผู้ชมเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจได้

ประเด็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นนั้นสามารถแยกได้เป็น

ประเด็นแรก นายสุพจน์ พิสิษฐวัฒน์ ผู้สร้างภาพยนตร์หรือเจ้าของภาพยนตร์ได้ให้ความเห็นว่า ระเบียบการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ที่ใช้อยู่ในอดีตและปัจจุบันยังคงมีขอบเขตกว้างขวางเกินไป ไม่ระบุรายละเอียดชัดเจน ที่สามารถจะนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ขณะเดียวกันคณะกรรมการและผู้สร้างภาพยนตร์แสดงทรรศนะที่เหมือนกันว่า การพิจารณาเนื้อหา

ด้านบันเทิง หรือจากสื่อภาพยนตร์ ซึ่งเป็นงานศาสตร์และศิลป์นั้น ไม่มีการกำหนดด้วย กฎเกณฑ์ที่ตายตัว ระเบียบที่มีขอบเขตกว้างจะเป็นประโยชน์ต่อการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมตาม สถานการณ์ต่างๆ ได้มากกว่า ดังนั้นจึงเป็นข้อถกเถียงว่าวิธีการกำหนดแนวนโยบายนี้ไม่ เหมาะสมในทางปฏิบัติ

ประเด็นที่สอง ผู้สร้างภาพยนตร์กล่าวว่า คณะกรรมการมักใช้ดุลยพินิจของบุคคล เป็นหลักไม่มีเกณฑ์ตัดสินที่เป็นมาตรฐาน หรือไม่ให้ความยุติธรรมกับผู้สร้างภาพยนตร์ เช่น ภาพยนตร์บางเรื่องในฉากไปเปลือย กรรมการบางท่านกำหนดไว้ชัดเจนว่าหากภาพเห็นหัวนม หรือภาพเปลือยแต่ไม่เห็นอวัยวะเพศ ก็ต้องตัดภาพเหล่านั้นออก ซึ่งกรรมการบางท่านได้ใช้ ดุลยพินิจอีกลักษณะหนึ่งโดยดูที่เจตนาของภาพที่นำเสนอเห็นว่ามิเจตนาอย่างไร ซึ่งในกรณีเช่น นี้ ทำให้ผู้นำภาพยนตร์มาทำการตรวจพิจารณาก่อนนำออกฉาย เกิดความไม่เข้าใจและไม่มี ความชัดเจนในทางปฏิบัติ ถึงแม้ว่าจะมีการสัมมนาระหว่างกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ เพื่อใช้บรรทัดฐานไปในแนวทางเดียวกันแต่กรรมการผู้ที่ดูแลกฎหมาย เช่น กองทะเบียน สำนัก งานตำรวจแห่งชาติโดยตรงนั้นไม่สามารถจะปฏิบัติได้ เพราะถ้าอนุโลมภาพเหล่านั้นออกไป ก็ถือว่าละเลยกฎหมายเพราะในทางกฎหมายและระเบียบได้ระบุไว้ ถ้าใช้ดุลยพินิจโดยอนุโลม ตามเจตนาแล้วอาจจะถูกกล่าวหาว่ามีผลประโยชน์กับกรณีดังกล่าวได้

ประเด็นที่สาม ผู้สร้างภาพยนตร์กล่าวว่า การควบคุมของคณะกรรมการทำให้ไม่ มีเสรีภาพในการสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่ คณะกรรมการได้แย้งว่าคณะกรรมการต้องการให้ ส่งเสริมภาพยนตร์ไทยให้มีการพัฒนาตนเองอย่างมีคุณภาพเพราะการควบคุมที่นำมาใช้นั้นจะ พิจารณาสำหรับภาพยนตร์ที่นำเสนอในแนวรุนแรงและไร้ขอบเขต ขาดเหตุผล ขาดความรับผิดชอบ ต่อผู้ชม โดยการสร้างภาพยนตร์หรือนำภาพยนตร์ที่ไม่มีสาระมาเอาเปรียบประชาชนใน ฐานะผู้ชมด้วยผลประโยชน์ธุรกิจการค้ามากกว่า ความบันเทิงและประโยชน์ของสังคมส่วนรวม

ประเด็นที่สี่ ผู้สร้างภาพยนตร์ได้ให้ทรรศนะว่า บางเรื่องทรรศนะกรรมการตรวจ พิจารณาภาพยนตร์ที่ทำการตรวจพิจารณาแล้ว ก็ยังไม่สามารถทำการวินิจฉัยได้เนื่องจากขาด หน่วยงานโดยตรงมาทำการพิจารณาด้วย จึงไม่สามารถพิจารณาได้ ต้องทำการจัดฉายให้หน่วย งานโดยตรงที่เชิญมาภายหลังได้ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง คณะกรรมการจึงจะมีความเห็นพ้องตาม ความเห็นของกรรมการจากหน่วยงานนั้นได้ ทำให้ผู้ประกอบการเห็นว่า การพิจารณาในรูปของ คณะกรรมการจึงไม่จำเป็น เพราะการตรวจพิจารณาเพียงหน่วยเดียวก็สามารถอนุญาตและไม่ อนุญาตได้ แต่คณะกรรมการแสดงความเห็นว่า ในการพิจารณาในภาพรวมแล้ว ไม่มีภาพและ เสียงใดส่งผลกระทบต่อศีลธรรมประเพณีแต่อย่างใด แต่ขอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง มา

ทำการพิจารณาเพื่อรับรองอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งก็จะขอให้พิจารณาภายในวันเดียวกันเลย เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อผู้ยื่นขอใบอนุญาต การตรวจพิจารณาแบบกระชั้นชิดกับเวลาที่จะนำออกฉายจะส่งผลกระทบต่อผู้ยื่นขออนุญาตได้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวคณะกรรมการมองว่าน่าจะเป็นปัญหาของผู้สร้างภาพยนตร์ที่ทำการประชาสัมพันธ์การฉายภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวไปก่อนการได้รับผลการพิจารณาของคณะกรรมการ

2. การพิจารณาแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับภาพยนตร์ คือ การขอให้แก้ไขพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พ.ศ. 2473 ที่ได้กระทำมาเป็นเวลานานแล้ว แต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากการพิจารณาภาพยนตร์นั้น ภาคผู้ประกอบการต้องการให้มีการควบคุมกันเอง โดยขอให้ยกเลิกการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ไทยในระยะแรก และยกเลิกเป็นการตรวจพิจารณาภาพยนตร์เป็นการถาวรต่อไป แต่ทางภาครัฐโดยกระทรวงมหาดไทย และคณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย ยังคงเห็นว่าการตรวจพิจารณาภาพยนตร์นั้นควรจะต้องมีอยู่ แต่เปลี่ยนแปลงรูปแบบหรือวิธีการในการตรวจพิจารณาใหม่ให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว และเป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วทั่วโลก

จากการพิจารณาการดำเนินการของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ ตั้งแต่ยุคแรกและยุคหลังนั้น ก็ยังคงได้รับเสียงวิพากษ์วิจารณ์ จากวงการสื่อมวลชน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการภาพยนตร์ ในการดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากแนวความคิดและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ได้สัมภาษณ์แบบเจาะลึกและแบบไม่เป็นทางการกับคนในวงการทุกระดับ ที่สามารถเข้าใจและมองเห็นถึงสภาพปัญหาที่แท้จริงของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสามารถแยกประเด็นได้ถึงการศึกษาผลกระทบจากบทบาทหน้าที่ ได้ 3 ประการด้วยกัน คือ

1. ผลกระทบจากประชาชนคนดูที่จะต้องนำเงินมาซื้อตั๋วเพื่อความบันเทิงในการดูภาพยนตร์ แต่เมื่อเข้าไปชมแล้วกลับมีภาพบางตอนเบลอ หรือถูกตัดทอนออกไป ทำให้ผู้ชมมีความรู้สึกที่ถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพถ้าภาพยนตร์เรื่องนั้นมีความเหมาะสมจริง เพราะฉะนั้นในการควบคุมดูแลสังคมโดยรัฐนั้น ด้วยการตั้งคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ส่งผลการดูแลศีลธรรมอันดีได้ดีขึ้นหรือไม่ ขณะที่ "สื่อ" อื่นได้เข้ามาแพร่หลายกันอย่างมากมาย ซึ่งเป็นไปได้ยากยิ่ง เพราะการที่กฎหมายใหม่ไม่สามารถออกมารองรับความถูกต้องดังกล่าวได้ควรหาทางปรับปรุงแก้ไขโดยวิธีอื่นเช่น การให้บทบาทเพิ่มขึ้นแก่ภาคเอกชนโดยสมาคมสมาพันธ์ภาพยนตร์แห่งชาติ ซึ่งเป็นที่ยอมรับของบุคคลในวงการและในสังคมที่อยู่อาศัยร่วมกัน ซึ่งในบทบาทของสมาคมสมาพันธ์ภาพยนตร์แห่งชาติต้องถึงเวลาแล้วที่จะวางรากฐานและความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นแก่องค์กรและบุคคลในวงการภาพยนตร์ก่อน ซึ่งบทบาทในการตรวจพิจารณา

ภาพยนตร์ ที่ภาคเอกชนจะเข้ามามีส่วนดูแลและตรวจสอบกันเองนั้น จะเกิดขึ้นโดยเร็วอย่างแน่นอน

2. ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภาพยนตร์ : ในการวิเคราะห์ถึงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์นั้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของกฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่นำออกใช้แล้วยังมีดุลยพินิจ และการตัดสินใจที่อาศัยประสบการณ์เป็นสำคัญ จึงทำให้ผู้สร้างภาพยนตร์เกิดความไม่ชัดเจนในการเขียนบทภาพยนตร์ ในการสร้างเรื่องที่นำเสนอและนำดูให้แปลกแหวกแนวไปจากสังคมเดิม ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นผู้เกี่ยวข้องด้านโรงภาพยนตร์ สายหนัง จะทำให้การดำเนินกิจการหยุดชะงัก หรือต้องยอมทำผิดกฎหมาย ซึ่งเสี่ยงต่อการถูกสั่งปิดโรงภาพยนตร์ ทำให้มองเห็นว่ามาตรการดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมเพียงพอ รวมไปถึงการปิดกั้นแนวความคิดที่ดี ๆ ของผู้สร้างภาพยนตร์ไม่ให้ถูกนำมาใช้อย่างเสรีภาพที่ควรได้รับตามกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ตามมาตรา 39

3. ผลกระทบอีกลักษณะหนึ่งที่สรุปได้คือ ในลักษณะของกรรมการเองยังมีปัญหาที่เกิดขึ้นจากการพิจารณาที่แตกต่างกันมากเช่น จะเห็นได้ว่ายังขาดความชัดเจนในเรื่องของมาตรฐานกลางที่จะกำหนดไว้ นอกจากนี้กรรมการส่วนใหญ่จะมาจากเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นส่วนมากทำให้ขาดความสมดุลในตัวองค์ประกอบของคณะกรรมการ ดังนั้นเมื่อวิเคราะห์รูปแบบนี้ออกมาแล้วก็ควรจะมีการปรับปรุงให้ได้มาตรฐานขึ้น โดยตัวองค์กรเองควรปรับปรุงรูปแบบและวิธีการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ ถ้าเห็นด้วยกับแนวความคิดนี้รูปแบบและวิธีการก็จะชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำผลวิเคราะห์นี้ไปใช้ในบทสรุปต่อไป

ส่วนที่ 2 ผลกระทบจากบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์

ในส่วนนี้ แบ่งการพิจารณาผลกระทบจากบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ตามแนวความคิดของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยวิเคราะห์จากทัศนคติของผู้สร้างภาพยนตร์ เจ้าของโรงภาพยนตร์ และนักวิชาการ รวมทั้งการวิเคราะห์โดยแนวความคิดทางสังคมวิทยา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วิเคราะห์จากทัศนคติของผู้สร้างภาพยนตร์ เจ้าของโรงภาพยนตร์และนักวิชาการ ดังตัวอย่างบางทัศนคติแสดงโดยตาราง และรายละเอียด ดังนี้

นายคมน์ อรรถเดช นายกสมาคมสมาพันธ์ภาพยนตร์แห่งชาติ ได้ให้ทัศนคติเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ว่า "สังคมไทยมีความเป็นเอกลักษณ์และมีขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณีของความเป็นไทยอยู่ ดังนั้น สื่อภาพยนตร์เป็นสื่อที่แสดงออกถึงความเป็นคนไทย ความเป็นชาติไทย ที่สามารถจะปรากฏอยู่

ใน "ภาพยนตร์ไทย" อยู่เสมอ ในเรื่องนี้ผู้ประกอบการด้านภาพยนตร์เป็นอาชีพแล้วนั้น จะเข้าใจและมีจิตสำนึกอยู่เสมอว่าคุณภาพของผลผลิตที่จะถูกสร้างออกมาสู่สายตาประชาชนนั้น จะต้องคำนึงถึงคุณสมบัติดังกล่าวไว้เป็นอย่างดี เพื่อให้ความเป็นไทยยังคงอยู่ เพราะฉะนั้นแล้วสื่อภาพยนตร์ที่สร้างมานั้นจะต้องมีคุณภาพและได้รับการกลั่นกรองความถูกต้องเหมาะสมมาขั้นหนึ่งก่อนแล้ว ด้วยความรับผิดชอบของความเป็นไทยคนหนึ่งในสังคม และด้วยการมีอาชีพที่เป็นผู้สร้างภาพยนตร์มีจิตสำนึกอยู่เสมอว่าเป็นอาชีพที่มีความสำคัญยิ่งที่จะเป็นผู้สืบทอดวัฒนธรรมไทยลงบนแผ่นฟิล์มให้ชนรุ่นหลังได้ชม หากจะมีคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ตามกฎหมายที่กำหนดไว้ ก็ขอให้มีการปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ใหม่ โดยให้มีผู้แทนจากผู้ประกอบการด้านภาพยนตร์เข้าไปมีส่วนร่วมตรวจพิจารณาโดยมีองค์ประกอบจากผู้ประกอบการมากกว่าผู้แทนจากภาครัฐ หรือภาครัฐควรจะพิจารณาลดบทบาทลงเป็นเพียงผู้เสนอแนะหรือให้ข้อเสนอแนะมากกว่า แต่ถ้าจะกล่าวถึงประเทศไทย ในอนาคตแล้วน่าจะเหมาะกับการเปลี่ยนแปลงโดยการแก้ไขยกเลิกระบบการตรวจพิจารณาภาพยนตร์เป็นการให้คนดูพิจารณาด้วยตนเองโดยใช้คำเตือนแทนการห้าม เพราะเห็นว่าสภาพสังคมไทย วัฒนธรรมไทย รวมทั้งกระบวนการของการปฏิบัติตามลักษณะดังกล่าวของคนไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่เปลี่ยนไปเพราะเราเป็นประเทศในระบอบประชาธิปไตยอย่างไทยๆ

นายเจริญ เขี่ยมพิงพร บริษัทไฟว์สตาร์โปรดักชั่น กล่าวว่า

"บทบาทของรัฐที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเซนเซอร์ภาพยนตร์มานั้น ต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพราะจะทำให้เกิดความคล่องตัวของการทำหนังไทย ซึ่งในทุกวันนี้การเซนเซอร์เปิดกว้างให้ภาพยนตร์ต่างประเทศมากกว่าหนังไทยในทุกวันนี้ เช่น การที่คณะกรรมการตรวจเซนเซอร์เปิดกว้างให้กับภาพยนตร์อเมริกันเรื่อง Schindler's List เป็นต้น และสำหรับภาพยนตร์ไทยที่ถูกสร้างมาในสมัยก่อน เช่น เรื่อง "ต้องปล้น" ตำรวจไทยยิงผู้ร้ายตาย 7 นัด เขาให้ตัด เพราะดูตำรวจไทยทารุณ แต่เมืองนอกหนังจีนยิ่งกันเป็นพันนัด เขาบอกนั้นไม่ใช่ตำรวจไทย ผมไม่รู้ว่าเป็นเหตุผลกำปั้นทุบดินหรือไม่ และตัวอย่างหนังไทยเรื่อง "นายอำเภอปฏิวัติ" ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับนายอำเภอคนชื่อไปจับคนที่โกงกิน เลยโดนแกล้งจนกลายเป็นบ้า เขาไม่ยอมรับว่านั่นคือความเป็นจริงในสังคม "

นายชนิดย์ จิตต์นุกูล ผู้กำกับภาพยนตร์ กล่าวว่า

"การเซนเซอร์ภาพยนตร์ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า ควรมีการยกเลิกได้แล้วเพราะในขณะนี้ภาพยนตร์ต่างประเทศผลิตภาพยนตร์อะไรออกมาเผยแพร่ก็ได้ แต่สำหรับภาพยนตร์ไทยยังทำไม่ได้ เพราะจริง ๆ แล้วบ้านเรามีกฎหมายอาญาที่จะใช้เล่นงานอยู่แล้ว ถ้าใครทำหนังผิดไปจากที่ว่ามันมีกฎหมายอาญาดูแลไม่จำเป็นต้องมีกฎหมายขึ้นมาซ้ำซ้อนอีก"

นายไพจิตร ศุภวารี ผู้สร้างภาพยนตร์ และอดีตนายกสมาคมสมาพันธ์ภาพยนตร์แห่งชาติ ได้กล่าวถึง พ.ร.บ. ภาพยนตร์หรือกฎหมายเซนเซอร์ว่า ...“ควรจะมีการนำมาสร้างใหม่ให้เสรีภาพในการทำอย่างเต็มที่ สามารถวิจารณ์นักการเมือง หรือสถาบันต่าง ๆ ได้ยกเว้นสถาบันพระมหากษัตริย์ การปิดกั้นในการทำงานของสื่อมวลชนอารยะประเทศถือว่าเป็นการกระทำที่ป่าเถื่อน สำหรับภาพยนตร์ที่ส่งมาให้ตรวจพิจารณานั้น ผู้ตรวจควรจะเป็นผู้ชำนาญการด้านภาพยนตร์อย่างแท้จริง มิใช่ฝากงานให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่เรียนมาทางปราบผู้ร้ายหรือเรียนมาทางสืบสวน ซึ่งไม่เกี่ยวกับงานศิลปะเลย.”

ยุทธนา มุกดาสนิท ผู้กำกับภาพยนตร์ ได้กล่าวถึงการเซนเซอร์ว่า“เจ้าหน้าที่แผนกภาพยนตร์ เป็นข้อปิดกั้นการพัฒนาการหนังไทย ควรเลิกได้แล้ว เพราะกฎหมายบ้านเมืองก็มีอยู่ ถ้าทำอะไรไม่ดีก็ฟ้องร้อง ก็จับไปตามตัวบทกฎหมาย ไม่น่าที่จะมีการครอบคลุมตรงนี้เลย มันเป็นการปิดกั้นความเจริญของอุตสาหกรรมภาพยนตร์.”

วิสูตร พูลวรลักษณ์ ผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์ ของบริษัท ไทย เอ็นเตอร์เทนเมนท์จำกัด กล่าวว่ . . “ผมคิดว่าระบบเซนเซอร์เป็นตัวหนึ่งที่ทำให้เราเกิดความอึดอัดในการที่จะผลิตหนังออกไปให้เกิดความหลากหลายรูปแบบ มันก็เลยมาวนเวียนอยู่กับหนังนักเรียนหนังก็ไม่มีแนว ซึ่งพอมันจะไปทำหนังที่มันเจาะลึกหรือไปทำหนังที่ดีผมมันก็จะเป็นการปิดโอกาสให้คนทำหนังไทยได้ใช้ความคิด เช่น ขอยกตัวอย่าง ภาพยนตร์เรื่อง “เสียดาย” ผมเชื่อว่าถ้าตัวผมเองไม่ผ่านเซนเซอร์แน่ถ้าจะสร้าง คงจะมีแต่ท่านม้วยคนเดียวที่ทำได้ แต่ในปัจจุบันผมเชื่อว่าการเซนเซอร์ของคณะกรรมการ ๙ มีความเปิดกว้างมากขึ้น แต่ก็ยังไม่สามารถสร้างความมั่นใจให้ผู้สร้างภาพยนตร์ได้.”

สิ่งที่เกิดขึ้นในทศวรรษหลังของหนังไทยช่วงปี พ.ศ. 2536-2540 คือ คนไทยที่ทำหนังไทยได้มีการปรับปรุงคุณภาพของงานสร้างภาพยนตร์ แต่จำนวนภาพยนตร์ที่ลดลงในทุกปี จากที่เคยฉายในโรงภาพยนตร์มากกว่า 100 เรื่องในปี พ.ศ. 2533 ลดเหลือเพียงราว 30 เรื่องในปี พ.ศ. 2539 ซึ่งเป็นยุคของความก้าวหน้าและถดถอย โดยหากจะมีการพิจารณาลักษณะหรือแนวทางการนำเสนอภาพยนตร์ของวงการหนังไทยนั้น จะหมุนเวียนลับเปลี่ยนตามค่านิยมของความต้องการของคนดู

สรุปได้ว่า จากการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ของคณะกรรมการไม่ได้เป็นผลให้จำนวนภาพยนตร์ของไทยไม่ได้รับอนุญาตให้ฉาย แต่เป็นเพราะรูปแบบเนื้อหาภาพยนตร์ที่กลุ่มเป้าหมายที่ผู้สร้างผลิตมาป้อนผู้ชมนั้นไม่ตรงกับความต้องการ จึงส่งผลกระทบต่อปริมาณการสร้างภาพยนตร์และอาจจะพิจารณาได้อีกลักษณะหนึ่งว่า การที่คณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ตรวจพิจารณากันอย่างเข้มข้นจนทำให้ผู้สร้างไม่สามารถที่จะกล้าผลิตภาพยนตร์ที่มีความบันเทิงในแนวแอคชั่นได้มากนัก รวมทั้งแนวชีวิตของบุคคลที่มีตำแหน่งสูงๆ และมีชื่อเสียงในสังคมจึงส่งผลให้เกิดการรุกหนักของภาพยนตร์ต่างประเทศโดยเข้ามาแย่งตลาดภาพยนตร์ไทยไปได้ในที่สุด

ตารางที่ 12 ผลกระทบของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์

ทรรศนะ	ผลบวก	ผลลบ
ทรรศนะจากผู้สร้างภาพยนตร์	1. เป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ภาพยนตร์ 2. มีผลเชิงพาณิชย์ในด้านการประชาสัมพันธ์ ภาพยนตร์	1. อุปสรรคต่อกระบวนการสร้างภาพยนตร์ 2. จำกัดความคิดสร้างสรรค์ 3. เกิดความสูญเสียต่อเนื้อเรื่องของภาพยนตร์
ทรรศนะจากเจ้าของโรงภาพยนตร์ (สายหนัง)	กระบวนการตรวจพิจารณาโดยการออกใบอนุญาตทำให้ฉายภาพยนตร์ด้วยความถูกต้องเมื่อมาตรวจสอบ	มีรายได้ลดลงและจำนวนผู้ชมน้อยลงเมื่อภาพยนตร์ที่น่าออกฉายถูกตัดทอน
ทรรศนะจากนักวิชาการ	1. กลั่นกรองสาร 2. ถ่วงดุลย์อำนาจ	1. สร้างความรำคาญ 2. ไม่ส่งเสริมประชาธิปไตย 3. อุปสรรคต่อกระบวนการสร้างภาพยนตร์ 4. ก่อให้เกิดความขัดแย้ง

จากตารางที่ 12 อธิบายได้ว่า จากการศึกษาทรรศนะจากผู้สร้างภาพยนตร์เจ้าของโรงภาพยนตร์(สายหนัง) และนักวิชาการ พบว่าการทำงานของคณะกรรมการส่งผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ ดังรายละเอียดดังนี้

ผลกระทบทางบวก

ทรรศนะจากผู้สร้างภาพยนตร์ ต่อผลกระทบทางบวกของคณะกรรมการมี 2 ประการดังนี้

1. เป็นแหล่งข้อมูลในการวิเคราะห์ภาพยนตร์ ผู้สร้างภาพยนตร์แสดงทรรศนะว่าด้วยระบบของการสร้างภาพยนตร์ในยุคปัจจุบัน มีความทันสมัยทั้งในด้านการนำเสนอเนื้อหาที่แปลกแหวกแนวไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์บู๊ ตื่นเต้น สนุกสนาน หรือภาพยนตร์ชีวิต บวกกับเทคนิคการสร้างภาพยนตร์ที่น่าเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการสร้างให้ดูสมจริงมากยิ่งขึ้น คณะกรรมการได้มีโอกาสตรวจสอบและพิจารณาภาพยนตร์ทุกเรื่อง ก็จะทราบความเคลื่อนไหวและ

การพัฒนาการสร้างภาพยนตร์ไทย ซึ่งสามารถวิจารณ์ วิเคราะห์ถึงสถานะของอุตสาหกรรม ภาพยนตร์ในแต่ละภูมิภาคได้ดี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อวงการภาพยนตร์ ถ้ามีการนำออกมาเผยแพร่ซึ่งคณะกรรมการจะมีโอกาสมากกว่า บุคคลอื่นๆ ที่จะเลือกชมภาพยนตร์ที่ตนชอบเท่านั้น

2. มีผลเชิงพาณิชย์ในด้านการประชาสัมพันธ์ภาพยนตร์ ผลการตรวจพิจารณา ภาพยนตร์ก็สามารถนำมาสะท้อนภาพของภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ ได้ โดยมิตที่ประชุมของคณะกรรมการ บางเรื่องที่มีจะให้เหตุและผลในการพิจารณาว่าภาพยนตร์เรื่องนั้นได้สะท้อนภาพของสังคมในยุคปัจจุบัน เพื่อจะให้ผู้ชมเมื่อชมภาพยนตร์แล้วจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวคิดและปรับปรุงการใช้ชีวิตและความเป็นอยู่ได้บ้าง เพราะบางครั้งภาพยนตร์ได้ให้ประโยชน์ต่อผู้เป็น พ่อ แม่ หรือบทบาทของลูกในบางครั้งที่ควรนำมาเป็นแนวทางได้ เมื่อมติดังกล่าวเจ้าของ ภาพยนตร์เห็นว่าเป็นประโยชน์ อาจนำไปใช้เป็นข้อมูลในการประชาสัมพันธ์ให้กับภาพยนตร์ เพื่อดึงดูดคนดูให้มาชมภาพยนตร์ได้มากขึ้น

พรรคเนจากเจ้าของโรงภาพยนตร์ ต่อผลกระทบทางบวกของคณะกรรมการคือ

แบ่งเบาภารกิจของโรงภาพยนตร์ โรงภาพยนตร์มองว่าคณะกรรมการมีส่วนช่วย แบ่งเบาภารกิจของโรงภาพยนตร์ ได้โดยทำหน้าที่กลั่นกรอง และตรวจสอบภาพยนตร์ที่จะนำ ออกฉายมาก่อน เพราะโรงภาพยนตร์จะได้นำภาพยนตร์ที่ได้รับใบอนุญาตและมีการประทับตรา ลงบนแผ่นฟิล์ม เป็นตัวรับรอง ทำให้การดำเนินการของโรงภาพยนตร์ เป็นไปด้วยความมั่นใจ และรวดเร็วยิ่งขึ้น เมื่อมีการฉายและถูกตรวจสอบ

พรรคเนจากนักวิชาการ ต่อผลกระทบทางบวกของคณะกรรมการมี 2 ประการดังนี้

1. กลั่นกรองสาร นักวิชาการให้พรรคเนว่า สื่อภาพยนตร์เป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อผู้ชม สูง ซึ่งแตกต่างกันทั้งเพศ วัย การศึกษา อาชีพ และประสบการณ์ประกอบกับมีความเชื่อว่า ผู้ สร้างภาพยนตร์บางรายขาดความรับผิดชอบต่อสังคมอีกทั้งประเทศไทยยังไม่มีกำหนด ประเภทภาพยนตร์อย่างประเทศในแถบตะวันตกที่มีระบอบการปกครอง วัฒนธรรมประเพณีที่ แตกต่างจากของไทย จึงเกิดความห่วงใยผู้ชมที่ไม่สามารถพิจารณาได้อย่างต่อแท้ โดยเฉพาะ เด็กและเยาวชน อาจจะซึมซับเนื้อหาของภาพยนตร์บางตอนที่ไม่เหมาะสมได้โดยง่าย จึงเห็นว่าการตรวจสอบเนื้อเรื่องที่ปรากฏ เป็นภาพ และเสียง ก่อนออกฉายจะช่วยกลั่นกรอง (Screen) สารได้บ้างดังที่นักวิชาการท่านหนึ่งปรารภว่า "...แม้จะควบคุมได้ไม่ร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่ก็พอจะ สกัดกันภาพบางอย่างที่ไม่เหมาะสมให้ขั้นหนึ่งก่อน..." ประโยชน์จากการกรองสารดังกล่าว พอ สรุปได้ดังนี้

1) ช่วยสกัดกันเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม เช่นเรื่องลามกอนาจาร เรื่อง กามารมณ์ ความโหดร้ายทารุณ ความสยองขวัญ สิ่งที่เสื่อมเสียศีลธรรม

2) ช่วยรักษาวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามของไทยดังที่ นักวิชาการท่านหนึ่งชี้ให้เห็นว่า ภาพยนตร์เรื่องเพื่อเพื่อน เพื่อฝัน เพื่อวันเกียรติยศ เป็น ภาพยนตร์ไทยที่มักจะนำเสนอภาพของเด็กนักเรียนวัยรุ่นในโรงเรียนระหว่างนักเรียนหญิงและ นักเรียนชาย ที่พูดคุยและกระทำการเกินขอบเขตของการแสดงต่อสาธารณชน โดยเฉพาะต่อ หน้านักเรียนคนอื่นหรือต่อหน้าครูอาจารย์ เช่นการตะโกนจิกกันจากหน้าโรงเรียนด้วย ไมโครโฟน ดังเข้ามาขณะที่คุณครูกำลังสอนนักเรียนหญิงอยู่ในชั้นเรียน ซึ่งขัดกับวัฒนธรรมไทย ที่นักเรียนต้องเคารพครูอาจารย์ ด้วยเหตุดังกล่าว ทำให้คณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ ต้องไม่อนุญาตให้ฉาย

2. การถ่วงดุลย์อำนาจ ในประเด็นนี้นักวิชาการมองว่า การตรวจพิจารณาภาพยนตร์ ก่อนนำออกเผยแพร่หรือฉายตามโรงภาพยนตร์นั้นเป็นการถ่วงดุลย์อำนาจระหว่างคณะกรรมการกับผู้ประกอบการ กล่าวคือ การสร้างภาพยนตร์ของฝ่ายผู้ประกอบการภาพยนตร์นั้น จะไม่สามารถกระทำตามในแนวคิดที่ปรารถนาได้ทั้งหมดไม่ว่าจะเป็น ผู้เขียนบท ผู้กำกับ ภาพยนตร์ ผู้แสดง เป็นต้น จะต้องคำนึงถึง การนำเสนอที่จะปรากฏออกมาด้วย เพราะเชื่อว่า คณะกรรมการที่ไม่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางธุรกิจ จะช่วยปกป้อง “ผู้บริโภคข่าวสาร” จาก การเสียเปรียบผู้ประกอบการด้านภาพยนตร์

ผลกระทบทางลบ

ทรรศนะจากผู้สร้างภาพยนตร์ ต่อผลกระทบทางลบของคณะกรรมการมี 3 ประการ ดังนี้

1. อุปสรรคต่อกระบวนการสร้างภาพยนตร์ ผู้สร้างภาพยนตร์แสดงทรรศนะว่า ระเบียบการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ มีขอบเขตกว้างมากเกินไป ซึ่งเห็นว่าภาพยนตร์เป็นงาน ศิลปซึ่งควรมีเสรีภาพในการสร้าง และระเบียบการและแนวนโยบายที่กำหนดไว้นั้นเป็นการเปิด โอกาส ให้คณะกรรมการตีความแตกต่างกัน ไม่มีกฎเกณฑ์มาตรฐานเดียวกัน และระเบียบไม่มี ข้อกำหนดที่ละเอียดชัดเจนลงไปพอที่จะเป็นแนวทางปฏิบัติแก่ผู้สร้างภาพยนตร์ เป็นอุปสรรคใน การสร้างภาพยนตร์ ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับผลการพิจารณาแต่ละครั้ง ดังที่นักสร้างภาพยนตร์ท่านหนึ่ง กล่าวถึง การสร้างภาพยนตร์เรื่อง “เขาชื่อ กานต์” ว่า...มีปัญหาเกี่ยวกับเซนเซอร์ตั้งแต่ต้นแล้ว เพราะเป็นหนังเรื่องแรกที่สร้างขึ้นมาพูดถึงระบบคอร์รัปชันโดยตรง ซึ่งในสมัยนั้นไม่มีใครกล้าแตะต้อง เพราะเป็นการสะท้อนสังคมที่รุนแรงต่อสภาพการเมือง การปกครอง ในขณะนั้น” แต่ก็ นำออกฉายได้

2. จำกัดความคิดสร้างสรรค์ ผู้สร้างภาพยนตร์ได้ให้ทรรศนะว่า ผลจากบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการมีส่วนจำกัดความคิดสร้างสรรค์ ที่จะสร้างเนื้อหาแปลกใหม่ไม่สามารถ สร้างภาพยนตร์ได้เต็มความสามารถ โดยเฉพาะเรื่องที่สะท้อนความจริงบางแง่มุมของสังคม

ภาพพจน์ทางลบของเจ้าหน้าที่รัฐบาล เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาดังกล่าว จึงต้องการสร้างภาพยนตร์ที่ไม่เสี่ยงต่อการไม่ได้ออกฉายหรือแก้ไขตัดทอน ดังที่ผู้สร้างภาพยนตร์ท่านหนึ่งได้กล่าวว่าในยุคซึ่งเป็นประชาธิปไตยกำลังเปงบานอย่างเต็มที่ในขณะนี้ หนังสือท่อนสังคมกลับลดน้อยลง โดยมีระบบการเซนเซอร์ และทุนนิยมก้าวเข้ามาเป็นตัวแปรสำคัญ ผู้กำกับหลายคนก็คิดจะสร้างหนังสือท่อนสังคม ก็ต้องล้มเลิกความคิดไปด้วยเงื่อนไขแตกต่างกัน เช่น การจะสร้างประวัติของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ แต่กองเซนเซอร์ก็กล่าวว่า ถ้าสร้างอาจจะมีปัญหา ที่เป็นเช่นนั้นเพราะ ยังคงถูกอำนาจศักดิ์นา ที่ฝังรากลึกในสังคมไทย รวมทั้งระบบสังคมแบบทุนนิยมสกัดกั้นไว้ ทำให้ผลงานที่น่าเสนอมานั้น เป็นการตอบสนองความสนใจของผู้ชมวัยรุ่นเท่านั้น ไม่กล้าที่จะนำแนวคิดใหม่ ๆ มาสร้าง เกิดความซ้ำซาก จนมีคำกล่าวสำหรับภาพยนตร์ไทยว่า มีแต่เนื้อหาที่เป็น "น้ำเน่า" ส่งผลให้ผู้ชมลดลงหันไปนิยมภาพยนตร์ต่างประเทศมากขึ้น

3. เกิดความสูญเสียต่อเนื้อเรื่องของภาพยนตร์ แนวนโยบายและวิธีการปฏิบัติของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ ที่บางครั้งทางคณะกรรมการอาจมองว่าภาพและเสียงที่น่าเสนอมานั้นเป็นภาพที่รุนแรง หรือสร้างความรู้สึกให้ผู้ชมคล้อยตามและเกิดอารมณ์ได้ในฉากนั้น ๆ จนสามารถเก็บนำไปเลียนแบบ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบทางลบต่อสังคมไทย แต่สำหรับผู้สร้างภาพยนตร์แล้ว เห็นว่า การแสดงที่น่าเสนอมานั้นให้ความสมจริงสมจัง และเป็นศิลปะที่สามารถทำให้ผู้ชมได้รับความบันเทิงมากที่สุด จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้สร้าง ผลิตภาพยนตร์ที่มีเนื้อหา ที่ขาดคุณภาพ ที่จะสามารถผลักดันให้ได้คุณภาพสู่ตลาดสากล ในต่างประเทศได้

ทรรศนะจากเจ้าของโรงภาพยนตร์ ต่อผลกระทบทางลบของคณะกรรมการคือ

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ ส่งผลต่อจำนวนผู้เข้าชมภาพยนตร์ที่ทางโรงภาพยนตร์ได้วางโปรแกรมไว้ล่วงหน้าและได้ทำการประชาสัมพันธ์ไปแล้ว หากคณะกรรมการมีมติให้ตัดทอนภาพและเสียงบางตอนของภาพยนตร์หรือไม่อนุญาตให้ฉาย ก็จะส่งผลกระทบต่อจำนวนผู้ชมคนดูได้เช่นกัน บางครั้งการตรวจพิจารณา ยังไม่มีข้อยุติต้องล่าช้าออกไปเนื่องจากคณะกรรมการต้องรอกรรมการจากหน่วยงานที่รับผิดชอบในเนื้อหาโดยตรง เช่นภาพชีวิตของเด็กนักเรียนในโรงเรียนต้องมีผู้แทนกระทรวงศึกษาเข้าร่วมพิจารณาด้วย ซึ่งหากกรรมการจากหน่วยงานนี้ไม่มาร่วมพิจารณาก็จะทำให้ตารางการฉายภาพยนตร์ที่กำหนดไว้เลื่อนออกไปอีก ทำให้เสียทั้งเวลา และเงินทุน

ทรรศนะจากนักวิชาการ ต่อผลกระทบทางลบของคณะกรรมการมี 4 ประการดังนี้

1. สร้างความรำคาญ นักวิชาการเห็นว่า ผลจากที่คณะกรรมการตัดทอนเนื้อหาสาระของภาพและเสียงในภาพยนตร์ออกไปไม่ว่าจะในลักษณะใดก็ตาม เช่น "ตัดภาพและเสียง" หรือ "ทำภาพไม่ชัดเจน" ด้วยการทำให้ฟิล์มบริเวณนั้นให้มีตำหนิ เป็นการรบกวนหรือสร้างความรำคาญ

แก่ผู้ชม และผู้ชมบางกลุ่มอาจเสียอรรถรสจากการชมภาพยนตร์เรื่องดังกล่าว เมื่อเนื้อหานั้น ถูกลบหรือตัดทอนมาก ๆ

2. ไม่ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย นักวิชาการที่เชื่อในศักยภาพ และหลักเสรีภาพ การเลือกรับสาร (freedom of information) มองว่าการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ก่อนนำออกฉาย ไม่ส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยเท่าที่ควร แต่สนับสนุนลัทธิอำนาจนิยมให้ผู้มีอำนาจควบคุม เสรีภาพ การชมภาพยนตร์ของประชาชน เป็นเผด็จการทางความคิด และใช้อำนาจตัดสินแทน ประชาชน

3. เป็นอุปสรรคต่อการสร้างภาพยนตร์ นักวิชาการแสดงทรรศนะว่า การตรวจพิจารณาภาพยนตร์ก่อนออกเผยแพร่ ก่อให้เกิดความยุ่งยากต่อแนวคิดในการสร้างภาพยนตร์ และต่อขั้นตอนการลงมือดำเนินการจนกระทั่งเสร็จสิ้น การถ่ายทำภาพยนตร์ ดังนี้

1) จำกัดขอบเขตการสร้างภาพยนตร์ กรณีที่คณะกรรมการให้ตัดทอน แก้อาจทำให้เนื้อหาของภาพยนตร์ไม่ตรงกับเจตนารมณ์ของผู้สร้าง ทำให้วัตถุประสงค์ในการนำ เสนอเพียงเบนไป และผลจากการเข้มงวดในเนื้อหาบางประการ เช่น เรื่องที่สะท้อนความเป็น จริงของสังคมบางแง่มุม การเมือง ราชการ มีส่วนผลักดันให้ผู้สร้างเสนอเนื้อหาหวานเวียน เฉพาะแต่เรื่องความรัก อิจฉาริษยา แก่งแย่งกันในสังคม อย่างที่เรียกว่า "น้ำเน่า" มากกว่าสาระ แปลกใหม่ เพื่อหลีกเลี่ยงหรือป้องกันการกระทบกระเทือนเรื่องต้องห้าม หรือเรื่องที่อาจส่งผล กระทบต่อองค์กร หรือสถาบันต่าง ๆ ที่ไม่เห็นว่าเป็นสมควรนั่นเอง

2) ความสูญเสีย ผลจากการตรวจพิจารณาก่อนออกฉาย โดยให้ตัดทอน เปลี่ยนแปลง หรือทำให้การนำเสนอไม่ราบรื่น ทำให้ผู้ประกอบการสูญเสียในเรื่องของเวลาและ เงินทุน

4. ก่อให้เกิดความขัดแย้ง นักวิชาการมองว่า ผลจากการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ และการทำงานของคณะกรรมการ เป็นสาเหตุแห่งความขัดแย้งระหว่างผู้สร้างภาพยนตร์และ คณะกรรมการ ตลอดจนประชาชนเกิดความสับสน และสงสัยในข้อเท็จจริง มองภาพลักษณ์ของ คณะกรรมการไปในทางลบ ทั้งนี้ สืบเนื่องจากสาเหตุต่อไปนี้

1) ไม่ทราบมาตรฐานการทำงาน เพราะคณะกรรมการเข้มงวดบางเรื่อง มากเกินไป แต่บางเรื่องละเลย ดังที่นักวิชาการท่านหนึ่งให้ข้อสังเกตว่า บางครั้งคณะกรรมการ วิตกกังวลกว่าเหตุ "...บางครั้งวิตกกังวลบางเรื่องมากเกินไป ทั้ง ๆ ที่ไม่น่าวิตก เช่น เรื่องภาษา หรือชื่อของภาพยนตร์ ที่มักจะเป็นภาษานิยมของวัยรุ่น ที่ตั้งเพื่อการค้าดึงดูดผู้ชม ซึ่งไม่มีความ หมาย เป็นความนิยมของวัยรุ่น ชั่วระยะเวลาหนึ่งก็จะหายไป แต่บางเรื่องที่มีแต่ความรุนแรง

มาก ๆ กลับปล่อยออกมาฉาย บางเรื่องยังไม่คิดว่าจะเป็นตามเนื้อเรื่องกลับรีบัตต์ออกเพื่อป้องกันไว้ก่อน ทำให้การพิจารณาเห็นได้ชัดว่า "ขาดมาตรฐาน"

2) เคลือบแคลงความสามารถของตัวแทนแต่ละหน่วยงานว่า กรรมการบางท่านที่หมุนเวียนกันมาในหน่วยงานเดียวกัน แต่มีแนวความคิด และแนวพิจารณาวินิจฉัยที่แตกต่างกัน บางท่านพิจารณาโดยยึดจากเฉพาะว่าคนมาจากองค์กรต้องพิจารณาปกป้ององค์กรไว้ มากกว่าจะพิจารณาความสมเหตุสมผลในเนื้อหาภาพยนตร์โดยเนื้อเรื่องภาพรวม

3) ประชาชนไม่มีโอกาสได้รู้เห็นในสิ่งที่คณะกรรมการคัดถอนออกไป หรือห้ามมิให้ฉายว่าเนื้อหานั้นมีรายละเอียดในการให้คุณให้โทษอย่างไรต่อสังคมและเยาวชนไทย จึงส่งผลให้ภาพยนตร์ที่คัดถอนออกมานำไปเพิ่มเติมภายหลังโดยบางโรงภาพยนตร์ลักลอบออกฉาย เพื่อให้ประชาชนมีความต้องการอยากดูอยากเห็นในภาพที่คัดถอนออกได้ดูอย่างเต็มที่ ทำให้มาตรการของคณะกรรมการไม่ได้ผลในบางครั้ง

จะเห็นได้ว่า ในทรรศนะของผู้สร้างภาพยนตร์ ซึ่งหมายรวมถึงผู้สร้างภาพยนตร์และผู้กำกับภาพยนตร์ เจ้าของโรงภาพยนตร์ เห็นว่าระบบการทำงานตามบทบาทหน้าที่ของรัฐในการตรวจพิจารณาภาพยนตร์มีผลกระทบในทางลบมากกว่านั้น ทางหน่วยงานราชการต่างๆ กลับเห็นว่าเป็นภาพลักษณ์ที่ดีของคณะกรรมการ เพราะการทำงานของคณะกรรมการ ให้ผลบวกมากกว่าผลลบ

ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตประการหนึ่งคือ คณะกรรมการได้พิจารณาบทบาทของผู้ประกอบการด้านภาพยนตร์ ด้วยทรรศนะที่อิงผลประโยชน์ทางธุรกิจในด้านการลงทุนและการโฆษณาประชาสัมพันธ์ เป็นปัจจัยหลัก เพราะหากมีการตั้งใจทำงานสร้างสรรค์ภาพยนตร์ที่มีคุณภาพและมีเหตุและผลแล้ว โดยไม่คำนึงถึงตลาดของผู้ชมภาพยนตร์มากนัก เชื่อว่าจะมีภาพยนตร์ไทยที่มีเนื้อหาสาระและคุณภาพในการสร้างโดยแนวคิดสร้างสรรค์ ออกมาฉายมากกว่านี้แน่นอน ถ้าผู้สร้างคำนึงถึงงานศิลปะและเจตนารมณ์ของผู้สร้างในการสร้างภาพยนตร์อย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม จากทรรศนะดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงแนวความคิดของกลุ่มผู้สร้างภาพยนตร์ว่าต้องการความเป็นกลาง ในองค์ประกอบของคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ดูแลสื่อภาพยนตร์ โดยคาดหวังบทบาท ภายใต้เงื่อนไข ดังข้อเสนอแนะ 3 ประการดังนี้

1. บุคลากร ในองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ควรประกอบไปด้วยบุคคลที่มีคุณสมบัติของผู้มีความรู้ด้านการสร้างภาพยนตร์เข้าใจความหมายของคำว่า "ภาพยนตร์" มีแนวความคิด ทักษะคติ ที่เป็นสากลนิยม ยอมรับการเปลี่ยนแปลงด้านวัฒนธรรมที่ถูกเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพความเป็นจริง มีโลกทัศน์กว้าง มีใจเป็นกลาง กล่าว

ตัดสินใจ มีความคิดเป็นของตัวเองที่สามารถวิเคราะห์วิจารณ์ด้วยเหตุและผลทางสังคม โดยยืน
อยู่ในความรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกัน ทั้งภาครัฐเพื่อให้ข้อเสนอแนะและภาคเอกชน ซึ่งควรจะ
มีผู้ประกอบการภาพยนตร์จำนวนมากว่า เพื่อให้การพิจารณาที่มีความเป็นมาตรฐานมากขึ้น

2. การทำงาน ต้องเปิดโอกาสให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ภาพยนตร์ที่แปลกใหม่
ขึ้นบ้าง โดยมีแนวทางนโยบายและ กฎระเบียบ ควรชัดเจนแน่นอน เพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่าง
ถูกต้อง หากเป็นกรณีที่ไม่ห้ามฉายหรือตัดทอน ควรให้เหตุผลที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับเพื่อใช้
แนวปฏิบัติในการสร้างภาพยนตร์เรื่องต่อไป เพื่อสร้างความเข้าใจและประโยชน์ในความร่วมมือ
โดยคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยร่วมกันหรือเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบ
วิชาชีพตรวจสอบและดูแลกันเองโดยอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องเหมาะสม

3. การติดต่อสื่อสารกับผู้ประกอบการภาพยนตร์ ควรมีความต่อเนื่องและหลายรูปแบบ
เช่น การฝึกอบรม สัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและหาแนวทางในการพิจารณา
ภาพยนตร์อย่างเป็นทางการและเหมาะสมที่สุดต่อสื่อภาพยนตร์

จากทฤษฎีของนักวิชาการ และผู้ประกอบการภาพยนตร์ที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของ
คณะกรรมการทั้งทางบวกและทางลบข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นมุมมองจากแนวคิดพื้นฐาน เกี่ยว
กับเรื่องสิทธิเสรีภาพ ของสื่อมวลชน และประชาชนเป็นหลัก สามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มคือ
กลุ่มแนวคิดสนับสนุน การควบคุมสื่อภาพยนตร์โดยการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ก่อนออกฉาย
และกลุ่มต่อต้านการควบคุมสื่อภาพยนตร์ ซึ่งสามารถแสดงโดยตาราง และรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 13 แนวความคิดเรื่องสิทธิเสรีภาพของนักวิชาการ 2 กลุ่ม

กลุ่มแรก	กลุ่มที่สอง
แนวความคิดสนับสนุนการควบคุมภาพยนตร์	แนวความคิดต่อต้านการควบคุมภาพยนตร์
1. ประชาชน ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสื่อภาพยนตร์โดยง่าย	1. ประชาชน มีศักยภาพพิจารณาเลือกรับสาร ยากที่ จะอยู่ภายใต้อิทธิพลของสื่อภาพยนตร์
2. ผู้สร้างภาพยนตร์ ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม องค์กรรัฐควบคุมระดับ นโยบายและตรวจ สอบเนื้อหา	2. ผู้สร้างภาพยนตร์ มีเสรีภาพในการเสนอเนื้อหา องค์กรของรัฐควบคุมระดับนโยบาย ผู้ สร้างภาพยนตร์มีเสรีภาพในการเสนอ เนื้อหา และดูแลกันเอง โดยวิชาชีพและ ประชาชน

จากตารางที่ 13 อธิบายได้ว่า นักวิชาการ 2 กลุ่มที่มีแนวความคิดเรื่องสิทธิเสรีภาพแตกต่างกัน แยกเปรียบเทียบโดยประเด็นเรื่องประชาชน และสื่อภาพยนตร์ ดังนี้

นักวิชาการกลุ่มแรก แนวความคิดเชิงสนับสนุนการควบคุมสื่อภาพยนตร์

1. ประชาชน นักวิชาการกลุ่มแรกมองว่าสังคมไทยยังมีผู้ชมภาพยนตร์บางกลุ่มที่ยังขาดวิจารณญาณในการพิจารณาสาร เห็นว่าสื่อภาพยนตร์เป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมของประชาชน เป็นอิทธิพลที่ไม่สามารถมองเห็นได้ ประชาชนอาจซึมซับสิ่งที่เป็นพิษภัยจากสื่อภาพยนตร์ อย่างไม่รู้ตัว ฉะนั้น จึงจำเป็นต้องควบคุมการเสนอเนื้อเรื่อง เพื่อป้องกันอันตรายดังกล่าว เพราะการควบคุมสื่อภาพยนตร์ เป็นกระบวนการควบคุมทางสังคมอย่างหนึ่งสามารถสร้างบรรทัดฐานให้สังคม และให้สื่อภาพยนตร์อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม
2. ผู้ประกอบการภาพยนตร์ กลุ่มนี้มองว่า เนื่องจากสื่อภาพยนตร์มีอิทธิพลต่อผู้ชมอย่างกว้างขวาง ประกอบกับผู้สร้างภาพยนตร์บางส่วนยังขาดความรับผิดชอบต่อสังคม มุ่งสร้างภาพยนตร์เพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจมากกว่าความรับผิดชอบต่อสังคม องค์กรรัฐในฐานะที่ไม่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางธุรกิจจึงควรเข้ามาทำหน้าที่ควบคุมทั้งระดับนโยบาย และระดับการตรวจพิจารณาเนื้อหา ก่อนออกฉายเพื่อกำหนดขอบเขตเป็นมาตรฐานเดียวกัน นอกจากนั้น ด้วยประชาชนบางส่วนยังไม่มีศักยภาพ เพียงพอที่จะพิจารณาในตัวสารเท่าที่ควร การคัดเลือกผู้ประชาชนผู้ชมภาพยนตร์ จึงควรเสนอภาพในทางบวก ไม่ควรนำเสนอภาพทางลบ ให้มีเหตุและผล และเน้นความบันเทิงในสิ่งที่ชมแล้วสบายใจมากกว่า

นักวิชาการกลุ่มที่สอง แนวความคิดต่อต้านการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ก่อนนำออกฉาย

1. ประชาชน นักวิชาการกลุ่มนี้มีแนวคิดแตกต่างจากกลุ่มแรกเพราะเชื่อว่าประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในการเปิดรับข้อมูลข่าวสาร และมีศักยภาพสามารถพิจารณาเลือกรับสารได้ด้วยแนวคิดและวิจารณญาณของตนเอง จึงไม่จำเป็นต้องมีหน่วยงาน หรือองค์การรัฐทำหน้าที่คัดเลือกสารแทนประชาชน แต่อย่างใด
2. ผู้ประกอบการภาพยนตร์ นักวิชาการกลุ่มที่สองมองว่า สื่อภาพยนตร์ควรมีเสรีภาพ เสนอข่าวสารทั้งทางบวกและทางลบ หน้าที่ที่ไม่ควรหลีกเลี่ยงคือ ตีแผ่ความจริงของสังคม เป็นสถาบันประสานกับสถาบันอื่น ๆ ในสังคม ช่วยทำลายล้างระบบที่เลวร้ายออกจากสังคม แต่ต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบ และความรับผิดชอบของสังคม ฉะนั้น องค์กรรัฐจึงควรควบคุมแต่ในระดับนโยบายเท่านั้น ส่วนในทางปฏิบัติแล้ว ควรมอบหมายความรับผิดชอบต่อสังคมให้กับผู้ประกอบการวิชาชีพ โดยจะเป็นการควบคุมทางจริยธรรมในวงวิชาชีพ เพราะผู้ที่อยู่ใน

วิชาชีพย่อมเข้าใจปัญหา เข้าใจบทบาทในการนำเสนอ และทราบความต้องการของตนได้ดีกว่าผู้
อยู่นอกวงการ ซึ่งจะส่งผลให้เห็นว่า ผลงานการสร้างภาพยนตร์จะมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ถ้าไม่ถูก
จำกัดแนวความคิดไว้ในแต่ละฉากแต่ละตอน

นอกจากการควบคุมทางจริยธรรมในวิชาชีพแล้ว นักวิชาการยังมองเห็นว่าต้องเป็น
การควบคุมโดยประชาชนเอง ทั้งลักษณะขององค์การทางสังคมอื่นๆเช่น สมาคมสมาพันธ์
ภาพยนตร์แห่งชาติ เพราะคุณภาพของสังคมเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อทุกส่วนในสังคมประสานสอดคล้อง
คล้อย ร่วมมือ และทำหน้าที่เกื้อกูลกัน

อย่างไรก็ตาม มีข้อที่น่าสังเกตประการหนึ่งคือ แม้นักวิชาการจะมีแนวความคิดเรื่อง
สิทธิเสรีภาพเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกันเป็น 2 กลุ่ม แต่นักวิชาการทั้ง 2 กลุ่ม นี้ต่างก็มีความ
คาดหวังในองค์การผู้ทำหน้าที่ดูแลกิจการสื่อภาพยนตร์ที่คล้ายคลึงกัน โดยให้ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. องค์การ ที่ทำหน้าที่ดูแลกิจการด้านภาพยนตร์ ทั้งในระดับนโยบายและปฏิบัติ
ควรประกอบด้วยสมาชิกตัวแทน จากสาขาวิชาชีพที่หลากหลาย เพื่อพิจารณาเนื้อหาภาพยนตร์
ได้อย่างครอบคลุม มากขึ้น โดยเฉพาะผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อภาพยนตร์

2. กฎ ระเบียบที่เป็นกรอบของการทำงานของผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรกำหนดให้มี
มาตรฐาน และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในระเบียบเดิม หรือปรับเปลี่ยนวิธีการจากการพิจารณา
ตามแนวนโยบายที่กำหนดไว้เป็นการกำหนดประเภทภาพยนตร์ตามอายุคนดู

3. ผู้ประกอบการ สื่อมวลชน ผู้ชม

1) รัฐควรส่งเสริม และสนับสนุนเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการ
ตรวจพิจารณาภาพยนตร์ตามกฎหมาย และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับระเบียบแก่ผู้ประกอบการ
สื่อมวลชนและประชาชนผู้ชมอย่างกว้างขวาง ตลอดจนให้กลุ่มเหล่านี้ มีส่วนร่วมในการแสดง
ความคิดเห็น ในการกำหนดนโยบายเพื่อใช้ในการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ที่เหมาะสมและเป็น
แนวทางที่เป็นไปได้ เพื่อนำมาใช้ในทางปฏิบัติอย่างได้ผลต่อไป

2) องค์กร หรือกลุ่มตัวแทนประชาชน ที่มีความเป็นกลาง ทำหน้าที่ คຸ້ມ
ครองผู้บริโภคข่าวสาร โดยมีสถาบันการศึกษาทางการสื่อสารมวลชนเป็นแกนนำ ทำหน้าที่เฝ้า
มองตรวจตราปัญหาจากสื่อภาพยนตร์ แล้วนำมาถกเถียง อภิปราย จัดสัมมนา หรือเสวนา เพื่อ
หาข้อมูลเสนอแนะต่อรัฐบาล พร้อมทั้งรายงานความเคลื่อนไหวผ่านสื่อต่าง ๆ ให้ประชาชนได้
ทราบ อีกทั้งกระตุ้นให้ประชาชนช่วยกันสอดส่องดูแล และตรวจสอบสื่อภาพยนตร์อีกทางหนึ่ง
ด้วย

4. ควรมีการศึกษาตัวอย่าง รูปแบบการควบคุมสื่อภาพยนตร์ที่ประเทศต่าง ๆ ใน
โลกที่ใช้กันอยู่นั้นได้ให้สิทธิเสรีภาพต่อสื่อมวลชนเพียงใด เช่น ศึกษาหน่วยงานคณะ

กรรมาธิการกลางการสื่อสาร (Federal Communication Commission หรือ FCC) ในสหรัฐอเมริกา หรือ ระบบการจัดระดับภาพยนตร์ด้วยการแบ่งอายุผู้ชมเป็นหลัก เรียกว่า "Rating system" หรือ MPA System ของ The Code and Rating Administration หรือ CARA เพื่อนาระบบดังกล่าวมาปรับใช้ เป็นมาตรฐานการควบคุมภาพยนตร์แบบใหม่ขึ้นมา

5. งานวิจัย ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ข้างต้น ควรอยู่ภายใต้ข้อมูลที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือได้ โดยได้จากงานวิจัย หรือสำรวจข้อมูลอย่างเป็นระบบ

2. วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโดยแนวความคิดทางสังคม

วิทยา

การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโดยแนวความคิดทางสังคมวิทยานี้เมื่อพิจารณาตามแนวความคิดของเมอร์ตัน (Merton, 1967) แล้วพบว่าผลต่อเนื่องที่เกิดจากบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ จะปรากฏผลที่ไม่คาดหวัง หรือไม่เป็นไปตามเป้าหมายเรียกว่าหน้าที่แฝง (latent function) และบางครั้งอาจกลายเป็นการกระทำที่ผิดหน้าที่ (dysfunction) สำหรับคนบางกลุ่ม

ฉะนั้นในส่วนนี้ จะแสดงถึงหน้าที่มุ่งประสงค์ หน้าที่แฝง และผลต่อการกำหนดสื่อภาพยนตร์ ดังนี้

หน้าที่มุ่งประสงค์ (manifest function)

การจัดตั้งคณะกรรมการ นอกจากจะมีวัตถุประสงค์ เพื่อควบคุมการฉายภาพยนตร์ทางโรงภาพยนตร์ ทำหน้าที่พิจารณา และคัดเลือกเนื้อหาสาระแก่ผู้ชมก่อนนำออกฉาย ยังต้องคอยกำหนดขอบเขต หรือควบคุมการนำเสนอที่ไม่เหมาะสมที่มีเนื้อหาที่ผู้บริโภคข่าวสารควรจะได้รับ

อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติ การปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของคณะกรรมการดังกล่าว บางครั้งอาจจะเป็นไปตามเป้าหมายที่มุ่งประสงค์ไว้ แต่กลับปรากฏเป็นผลกระทบต่อเนื่องที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดหวัง กลายเป็นหน้าที่แฝง ซึ่งบางครั้งส่งผลทางบวก หรือทางลบแก่บุคคลบางกลุ่ม

หน้าที่แฝง (latent function)

หน้าที่แฝง หรือผลต่อเนื่องที่เกิดจากบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโดยไม่คาดหวังส่วนมากจะให้ผลทางลบแก่คณะกรรมการ แต่ก่อให้เกิดผลทางบวกผู้ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. เจ้าของภาพยนตร์ อาศัยการอ้างอำนาจของคณะกรรมการ เช่น คำพิจารณาของคณะกรรมการในการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ในการไม่อนุญาตให้ฉาย โดยการออกข่าวเพื่อชี้

แจ้งให้ประชาชนทราบหรือลงข้อความประท้วงในสื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นบทวิจารณ์ด้านภาพยนตร์ เนื่องจากความไม่พอใจและประท้วงผลการตรวจพิจารณาของคณะกรรมการได้กลายเป็นแรงเสริมให้ผู้ชม หรือผู้รับข่าวสารเกิดภาพลักษณ์ในทางลบแก่คณะกรรมการ และสร้างความเข้าใจผิดว่าเป็นวิธีการทำงานของคณะกรรมการ ซึ่งความเป็นจริงแล้ว ภาพเบลอที่เป็นรอยบนแผ่นฟิล์มเป็นเทคนิคที่เกิดจากเจ้าของภาพยนตร์กระทำเองก่อนนำมาตรวจพิจารณา (Self-censorship)

2. ผู้สร้างภาพยนตร์บางราย อาศัยผลจากการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ ของคณะกรรมการเป็นเครื่องมือส่งเสริมการขาย และเป็นกลยุทธ์การโฆษณาภาพยนตร์ของตนโดยนำความเห็นของคณะกรรมการที่ชมเชยภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ นำลงโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้ชมติดตามชมภาพยนตร์เรื่องนั้น ๆ มากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การตัดทอนภาพประเภทลบภาพที่อยู่บนแผ่นฟิล์มขณะนำออกฉาย หากในประเด็นที่เป็นการยั่วยุอารมณ์ หรือความโหดร้ายรุนแรง อาจทำให้ผู้ชมภาพยนตร์ สร้างภาพจินตนาการที่เกินขอบเขตไปจากทัศนกรรมการห้วนกล้ว หรือกรณีการตัดทอนที่ให้ความสำคัญเกินกว่าเหตุขณะที่ผู้ชมยังไม่ทันรู้สึกตัว กลับสร้างจุดสนใจ และยั่วยุให้ผู้ชมอยากดู อยากเห็นยิ่งขึ้น จึงกลายเป็นเพิ่มความสำคัญของข้อห้าม มากกว่าจะป้องกันแก้ไขตามเป้าหมายของคณะกรรมการซึ่งผู้ชมภาพยนตร์ อาจจะไปแสวงหาวิธีทัศนของภาพยนตร์เรื่องดังกล่าว มาชมภาพที่ถูกตัดไป ซึ่งการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ของคณะกรรมการเช่นเซอร์วิดิโอมีแนวทางการตรวจพิจารณาที่คล้ายคลึงกัน แต่การวินิจฉัยอาจแตกต่างกันตามสื่อที่ถูกนำออกเผยแพร่และตามกลุ่มเป้าหมาย

ผลต่อการกำหนดเนื้อหาภาพยนตร์

หากพิจารณาบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ ที่มีต่อการกำหนดเนื้อเรื่องของภาพยนตร์ที่เผยแพร่ทางโรงภาพยนตร์แล้ว จะพบว่ายุคแรกคณะกรรมการสามารถกำหนดเฉพาะลักษณะการนำเสนอเนื้อหาของเรื่องเพียงเล็กน้อย เช่นภาพ คำพูด ที่กระทบต่อข้อห้ามที่คณะกรรมการกำหนดไว้ บทบาทของคณะกรรมการจึงเป็นเพียงแค่ป้องปราม หรือตักเตือนให้ผู้สร้างภาพยนตร์ ระมัดระวังการนำเสนอเนื้อหามากกว่า จะป้องกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุ 2 ประการ ได้แก่ ขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่มีจำกัด กับปัญหาของการรวมบทบาทแทนผู้อื่น ดังนี้

1. ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการมีจำกัด และไม่มีอำนาจเด็ดขาด เพราะระเบียบกำหนดให้คณะกรรมการไม่สามารถลงโทษผู้ฝ่าฝืนขั้นรุนแรง ไม่มีมาตรการขั้นเด็ดขาดทางกฎหมาย เป็นเพียงอำนาจในระดับตัดทอนเนื้อหา ภาพเสียง ขั้นรุนแรงที่สุดคือ การไม่

อนุญาตให้น่าออกฉายเท่านั้น จึงมีผู้เปรียบเปรยว่า เป็นแค่ “เสือกระดาษ” ที่แม้จะมีอำนาจอยู่ในมือก็ไม่สามารถลงโทษผู้กระทำผิดได้ จึงทำให้ผู้ผลิตบางรายไม่เกรงกลัว และละเมิดกฎระเบียบดังจะเห็นได้จากผลการศึกษาดูตัวอย่างผลงานของคณะกรรมการในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ซึ่งให้เห็นว่า สักส่วนของผู้ขออนุญาตฉายภาพยนตร์ที่ละเมิดระเบียบนั้น ลดลงตามลำดับ ทั้งนี้เพราะคณะกรรมการได้ใช้ระบบการตรวจพิจารณาที่สากลั่นเพื่อสอดคล้องกับสื่ออื่น ๆ ในเวลาเดียวกัน

2. บทบาทของคณะกรรมการที่ได้รับมา เป็นบทบาทหน้าที่ควบคุมดูแลสื่อภาพยนตร์ โดยการประเมินความคิดหรือตัดสินใจแทนผู้ชมจำนวนมากและหลากหลายจึงเป็นการพิจารณาที่กว้างขวาง สำหรับประชาชนหลาย ๆ กลุ่ม จึงยากที่จะให้ค่าความเหมาะสมแทนความคิดหรือความรู้สึก ของผู้ชมภาพยนตร์ได้ทุกประเด็น จากข้อขัดแย้งทางความคิดระหว่างคณะกรรมการกับผู้สร้างภาพยนตร์ ซึ่งโต้แย้งกันอย่างไม่มียุติ และต่างก็ตั้งอยู่บนพื้นฐานมุมมองของแต่ละฝ่ายดังได้กล่าวไว้ในเบื้องต้นแล้วนั้น แสดงให้เห็นว่า ปัญหาที่คณะกรรมการรับผิดชอบดูแลเป็นปัญหาครอบจักรวาล บทบาทที่จะกำหนดรายละเอียดของเนื้อหาทุกกรณี จึงอยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

โดยสรุป คณะกรรมการไม่มีบทบาทจะกำหนดองค์ประกอบในเนื้อหาภาพยนตร์ทั้งหมดได้ แต่จะสามารถกำหนดเฉพาะข้อปลีกย่อยของเนื้อหาสาระในระดับหนึ่งเท่านั้น แนวความคิดสำคัญที่อยู่เบื้องหลังและมีส่วนกำหนดเนื้อหาภาพยนตร์ได้โดยตรง ก็คือผู้กำกับ และผู้สร้างภาพยนตร์ หรือผู้นำภาพยนตร์เข้ามาผ่านการตรวจพิจารณา ที่มีพื้นฐานเรื่องธุรกิจการค้าเป็นหลักนั่นเอง ฉะนั้นจึงทำให้คณะกรรมการไม่มีบทบาทส่งเสริมในฐานะเป็นผู้ชี้แนะกว้างการภาพยนตร์ได้เท่าที่ควร แต่มีผลควบคุมเชิงปฏิเสธที่กำหนดข้อห้ามปฏิบัติเพียงด้านเดียว

หากพิจารณาทฤษฎีตามแนวความคิดของลาสเวล (Lasswell) แล้ว อาจกล่าวได้ว่า ณ ยุคสมัยหนึ่ง คณะกรรมการได้ทำหน้าที่ให้ผลบวกที่เห็นเด่นชัดประการหนึ่งคือการรักษาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีของสังคม ถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมของสังคมจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง มีส่วนผลักดันช่วยรักษาวัฒนธรรมของไทยไม่ให้ถูกกลืนหาย เช่น การกำกับดูแลพิจารณาภาพยนตร์ในการห้ามทำลายสามสถาบันหลักทั้งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ดูแลการใช้ภาษาไทย รวมถึงสิ่งที่ขัดต่อศีลธรรม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติไว้

อย่างไรก็ตาม การรักษาวัฒนธรรมเพียงอย่างเดียวคงยังไม่เพียงพอสำหรับการรักษาคุณภาพของสังคม คณะกรรมการยังไม่มีบทบาทหน้าที่ส่งเสริมการตีแผ่สังคมต่อต้านหรือทำลายล้างระบบที่เสื่อมเสีย ประกอบกับกระบวนการตรวจพิจารณายังไม่เป็นที่ยอมรับจากประชาชนส่วนใหญ่ และกฎระเบียบเอื้อต่อการตีความที่ผสมผสานกับความคิดเห็นของคณะ

กรรมการสวมบทบาท ผู้พิจารณาคัดเลือกสารแทนผู้ชมภาพยนตร์ จึงไม่เป็นที่ยอมรับเท่าที่ควร น่าจะส่งผลให้คณะกรรมการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ และวิธีการในการคัดเลือกสารสู่ประชาชนแนวใหม่ได้

แม้ว่าภาครัฐได้มีความพยายามที่แก้ไขปัญหา ที่เกิดจากการกล่าวหาว่า คณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ เดิมนั้นไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะพิจารณาภาพยนตร์โดยใช้ดุลยพินิจ และมีแนวความคิดที่มองทัศนคติของสังคมไทยแคบ จึงได้มีการปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ใหม่ โดยมีมุมมองจากนักวิชาการที่องค์กร รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสื่อภาพยนตร์ เข้ามาร่วมพิจารณามากขึ้น เพื่อให้เกิดมุมมองของการพิจารณา ได้อย่างเข้าใจความหมาย และการนำเสนอในสื่อภาพยนตร์มากขึ้น และสามารถส่งผลให้ภาพยนตร์ได้รับการผ่อนปรนขึ้นแล้วก็ตาม แต่แนวทางและหลักเกณฑ์จะมาใช้ประกอบในการพิจารณา ยังต้องอาศัยองค์ประกอบในตัวของการกรมการเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาจึงยังไม่สามารถจะสร้างความมั่นใจ ในกลุ่มผู้ประกอบการภาพยนตร์ได้เพียงพอ ในการตัดสินใจที่ต้องการสร้างภาพยนตร์ในมุมมองและเนื้อเรื่องที่แปลกไปจากการจำเจที่มีอยู่ได้ เพราะเกรงว่าจะถูกสั่งห้ามฉายในที่สุด เนื่องจากความไม่ชัดเจนในการพิจารณานั้นเอง

การเปลี่ยนแปลงบทบาทของภาครัฐในการตรวจพิจารณาภาพยนตร์จึงเป็นเรื่องจำเป็น หากมองในแง่ทฤษฎีแล้ว นับว่าเป็นผลดีที่ให้อิสระแก่สื่อมวลชนได้มากขึ้น โดยให้เป็นไปตามครรลอง ของจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นการส่งเสริมและสนับสนุน ให้ผู้ประกอบการให้มีสิทธิเสรีภาพ ในการนำเสนอเนื้อเรื่องที่แปลกใหม่ตามแนวคิดของคนในแต่ละยุคสมัย และเพื่อให้เป็นแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพของคนให้สู่ตลาดสากลซึ่งจะส่งผลให้ต่อการฟื้นฟูภาพยนตร์ไทยให้กลับมาสู่สังคมไทยได้อีกครั้งหนึ่ง แต่ในทางปฏิบัติขึ้นอยู่กับสื่อมวลชนเองว่าจะสามารถใช้สิทธิเสรีภาพของตนได้เหมาะสม และรับผิดชอบต่อสังคมได้เพียงใด หากสื่อมวลชนหรือผู้เกี่ยวข้องกับการสร้างภาพยนตร์มุ่งผลประโยชน์ทางการค้ามากกว่าความรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยเสนอเนื้อเรื่องที่ขัดแย้งและส่งผลกระทบต่อผู้ชมและสังคมแล้ว ไม่เพียงแต่ผู้ประกอบการจะได้รับโทษขั้นรุนแรงทางกฎหมายเท่านั้น ผลเสียหายอันใหญ่หลวงที่เกิดกับประชาชนผู้ชมผู้ได้รับรู้จากภาพและเสียงที่เห็นจากการนำเสนอเนื้อหาดังกล่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลต่อสภาพจิตใจที่สั่งสม และเกิดขึ้นอยู่เสมอ ในลักษณะนามธรรมนั้น เป็นผลเสียหายซึ่งยากจะเรียกกลับคืนสภาพเดิมหรือคล้ายกับสิ่งเดิมที่มีอยู่ได้ในที่สุด องค์กรของรัฐในฐานะที่มีบทบาทตามหลักนิคินัยก็อาจจะเข้ามาควบคุมเสรีภาพของสื่อมวลชน โดยกล่าวอ้างเหตุผลเดิมว่า เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม และเพื่อป้องกันความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและไม่ขัดต่อวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีไทยที่งดงามของไทย ซึ่งก็จะทำให้จำกัดขอบเขตและแนวคิดในการสร้างภาพยนตร์ เป็นไปในกรอบเดิม

ดังนั้น ไม่เพียงแต่สื่อมวลชน หรือผู้ประกอบการด้านภาพยนตร์ จะมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมเท่านั้น องค์การของรัฐจะต้องลดบทบาทของคณะกรรมการลงจากการพิจารณาภาพยนตร์โดยใช้การลงมติอนุญาตหรือไม่อนุญาตที่ปฏิบัติมา เป็นการกำหนดบทบาทของคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์ใหม่ คือ การพิจารณาภาพยนตร์เพียงเพื่อกำหนดประเภทภาพยนตร์ตามอายุคนดู โดยการศึกษาลักษณะของภาพยนตร์ประเภทต่าง ๆ จากประเทศทั่วโลก กอปรกับ การนำเอาวัฒนธรรมประเพณีไทย รวมทั้งสิ่งที่สวยงามของไทย ลงไว้ในเนื้อเรื่องของภาพยนตร์นั้น ๆ ด้วย โดยดำเนินการอย่างเป็นกลางและสอดคล้องอย่างเป็นธรรมชาติ และสมจริงสมจังมากที่สุด จะทำให้การพิจารณาคุณมีกรอบและแนวทางที่เหมาะสมเพื่อจะให้เป็นธรรมชาติที่สุด ซึ่งทางผู้ประกอบการภาพยนตร์ก็จะมีสิทธิและเสรีภาพในความคิดสร้างสรรค์ได้มากขึ้นอย่างมีขอบเขตโดยดำเนินการ ปรับปรุงกฎหมายภาพยนตร์ หรือพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พ.ศ. 2473 และฉบับอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้เกิดความเป็นไปได้อย่างมากขึ้น ในการที่จะกำหนดหรือแยกประเภทของผู้สร้างภาพยนตร์ได้ง่ายและชัดเจนขึ้น จะทำให้มีผู้สร้างภาพยนตร์ใหม่ ๆ เกิดขึ้นมามาก และก็จะพัฒนาอุตสาหกรรมภาพยนตร์ได้มากที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย